

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Magyar párt.

Budapest, július 15.

(8.) Igenis, magyar pártot alakítanak Magyarországon. Akármilyen furcsán hangzik is első pillanatra, hogy ezen a földön lehetséges olyan párt, amelynek semmi egyéb elnevezése, semmi egyéb programja nincs, csak az, hogy magyar: mégis egész komoly alakban merült fel a felsővidéki hazafiak közt az a tervezet, hogy magyar pártba gyűjtik össze a magyarokat, hogy védekezzenek a tót mozgalom ellen.

Komoly, sőt elszomorító jelenségnek tartjuk ezt a pártalakulást, elég komolynak és elég elszomorítóknak, hogy országszerte gondolkodóba ejtse az embereket, noha önmagában véve csak partikuláris jelentőségű. Az a párt nem készül országos pártnak, talán egy vármegyére, talán egy vidékre, talán csak egy választókerületre szervezkedik; de mint szimptoma országos jelentőségű.

Gondoljuk csak el, mennyi keserűség, mennyi kudarc, mennyi megalázás kellett ahhoz, hogy egy vármegye magyar intelligenciájában feltámadjon annak a szükségességnek az érzete, hogy önvédelem céljából félretegye a politikai pártalakuláskor minden más alapját és a különböző pártállású magyar hazafiakat egy táborba tömörítse, a magyar párt táborába s ezzel egy keserves beismerést tegyen: nem azt, hogy a magyar állam területén nemcsak magyar pártok vannak — mert ezt, sajnos, eléggé tudjuk minden beismerés nélkül — hanem hogy van egy nem-magyar párt, amely már olyan erős, hogy vele szemben szükség van egy magyar pártra, egy olyan magyar pártra, amely semmi más, csak magyar, semmi más, csak ellenfele annak a nem-

magyar pártnak. Nagy elismerés ez annak a nem-magyar pártnak az ereje irányában és szomorú beismerés a magyarság gyöngeségéről. Ez a beismerés valami kimondhatatlanul kellemetlen mellékíz ad ennek az új pártalakulásnak, holott intenciója nagyon tiszteltreméltó és alighanem igazolt is. Nyilván az a gyökere, hogy a pánszláv mozgalom ijesztő térfoglalása annak a beismerésére bírta a felvidék egyes magyar köreit, hogy elérkezett az az időpont, amelyben minden más pártérdeket háttérbe kell szorítani egyetlen, legfőbb érdeknek, a magyarság közös érdekének. Nyilván a kétségbeesésnek egy pillanatában született meg a mentő akciónak ez az eszméje, amely lehet hogy jó, lehet hogy rossz, lehet hogy életrevaló, lehet hogy meghalt már születésének pillanatában, lehet kiindulása egy diadalmas nemzeti erő kifejtésnek, lehet újabb meddő próbálkozás; de jelentősége egyelőre mégis csak az az egy, hogy rettenetes gyöngeségünknek, megdöbbentő szervezatlenségünknek a beismerése adta meg reá az impulzust. Ez a beismerés fölér egy csődbejelentéssel: az eddig társadalmi uton folytatott védekezés csődjenek a bejelentésével.

Mi legalább sehogyszem tudjuk másképpen értékelni a jelentőségét ennek a politikai mozgalomnak, hogy odafenn, a nemzetiségi agitáció egyik legveszedelmesebb pontján maga a legközvetlenebbül érintett magyarság körében kezd tért hódítani annak a sajnálatos valóságnak a felismerése, amelyet mi nem egyszer és nem mátol fogva ismétlünk: hogy a magyarságnak társadalmi uton való szervezkedése a nemzetiségek hasonló akciójával szemben szégyenletesen gyenge, meglévő szervezeteink hatása szinte nevéstégesen csekély. Ezt vallottuk és váltig mondjuk ma is

és pedig nemcsak a felvidékre, hanem az ország többi veszélyeztetett részeire nézve is.

Isten ments, hogy a közmivelődségi egyesületek vezetőinek nemes buzgalmában, önzés-telen lelkesedésében kételkedjünk; munkájuk eredményét sem akarjuk kicsinyelni, hiszen hogy ez az eredmény nagyon kicsiny, azt minden kicsinylés nélkül is látni lehet. Mérjük csak össze az Enke eredményeit az Albina sikereivel; hasonlítsuk össze azt az eredményt, amelyet a Fmke ovodái kivitak, azzal, amelyet a Tátrabank az ő gazdasági alkotásai révén felmutathat. Nézzünk körül az egész vonalon s látni fogjuk, hogy a pánszlávok és oláhok s Erdélyben ezenfelül a szászok is, gazdasági erőgyűjtéssel, pénzzel, vagyonnal adnak nyomtatókat akciójuknak. Virágzó pénzintézetek és iparvállalataik egyuttal politikai főhadiszállásuk is; a magyar nemzet ellen folytatott ádáz háborújukra ott halmozzák föl a municiót.

A magyarságot ebben az irányban hasztalan próbáljuk élesztgetni. A nemzetiségi vidékek magyarsága erőtlen és széthúzó. Sem pénze, sem társadalmi ereje nincs arra, hogy a nemzeti akciót praktikus alapa tudja helyezni. Talán elég gyakorlati érzéke sincs hozzá. De hiszen a Tátrabank emberei sem a maguk emberségéből teremtik elő a pénzt az ő vállalataikhoz. Csehországból, sőt talán még messzebről kapják. Rettenetes hatalom ez a pénz, annál rettenetesebb, mennél nagyobb a szegénység azokon a vidékeken. Az a magyar pénzintézet, amely arra a misszióra vállalkoznék, hogy a nemzetiségi vidékeken megtörje az idegen tőkéből táplálkozó nemzetiségi bankok veszes uralmát, nemcsak a nemzeti ügynek tenne szolgálatot, hanem a humanizmus ügyének is. Hármass irányú misszió volna ez: gazdasági, nemzeti és ember-

TÁRCA

Víz alatt.

Fejem fölött a habok összezsapnák.

Az ingoványok zöld lidérei

Elfojtott hangon, titkosan kacagnak : : :

Rút, kiesi kobold meglegyinti areom,

S karom átfogva halkán kérdezi:

„Itt maradsz köztünk, te fekete asszony?”

„Itt maradok, ha szívesen fogadtok.

Szöttök nekem hímes, fehér ruhát

És lenn a mélyben puha ágyat adtok!

Sátrat ha fontok hajlós, puha sásból

S belé díszül bársony moh-szőnyeget

S koszorút adtok vízi tulipánból.

Én meg hálából dalolok tinéktek

Ejjelente, ha leragyog a hold

És kiesillannak tüzei az égnek.

Sok dalt tudok. Amig a földön voltam

S küzdés, remény közt folyt az életem:

Örömben, búban mindég csak daloltam.

S elkárhoztam a húrok csengésétől

S elvesztettem a lelkemet bele

S nem jutott nékem semmi üdvösségből.

Megfagyott szívvel így jöttem közéték.

Fogadjatok be és szeressetek!

Holtra dermedtettem a sok forró ének : : :“

Erdős Renée.

A madarász.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irta: J. Nortac.

I.

— Ugy-e, Claude, minden rokonodtól kaptál valamit? — kérdezte nagybátyám, mikor bucsuztam tőle. — Ez különben kötelesség is minden tisztességes rokonnak, mikor egy fiu kimegy a világra.

— Igen, bácsikám — feleltem. — Nagyanymtól egy Louis'dort kaptam, amelyet már jó régóta őrizgettem a fiókjában; unokatestvéreim két Napoleon-aranyat adtak, Robert bácsi pedig egy ezüstórával ajándékozott meg, amely nem jár ugyan, de majd meggazittatom Párisban.

Nagybátyámat, ugy látszik, meghatotta ez a sok jószág, mert így szól:

— En is adok neked valamit és pedig olyasvalamit, ami többet ér, mint mindez az ajándék együttvéve.

Nagybátyám ugyan a legokosabb, de egyszerűsmdn a legtakarékosabb ember is volt az egész városban. Szavai éppen azért megleptek.

— Én egy jó tanácsot adok neked — mondotta. — A pénz az még nem teszi a boldogságot. Egy ótrankosból két napig élélhet az ember, de egy jó tanács az egész életre szól. Megértetted?

— Igen, bácsikám.

— Hát akkor ide figyelj! A tanácsom nagyon egyszerű. Ha a te korodbeli fiu Párisba megy, hogy valamivé váljék, akkor mindenekelőtt a régi iskolatársait keresi fel, akik nálánál hamarabb jutottak el Párisba. Hát ez oktalanság.

— Miért, kedves bácsikám?

— Mert az az ember, aki a családját elhagyja, csakis önmagára számíthat; másodsor

zavarja azokat, akik dolgoznak, őt pedig azok zavarják, akik semmit sem csinálnak.

— Követni fogom a tanácsát, bácsikám.

— Még nem fejeztem be. Azok között, akiket semmi körülmények között se keress fel, van valaki, akitől különösen óvjak. Ez Benjamin Landry, a Puits-Boucheból való Landry apó-nak a fia.

— De, bácsikám, hiszen az a legjobb barátom!

— Annál rosszabb rád nézve, fiacskám.

— De hát miért? Mit követett el ön ellen?

— Én ellenem? Semmit. De visszaemlék-

szem arra, hogy a tisztelendő ur alaposan megbámulta tizenkét évvel ezelőtt a fülét, mert kifosztott egy kenderice-fészkot. Az apró fiókákat bedugta egy kalitkába, amelyet aztán kitett az ablakba, hogy odacsalogassa a madárkák anyját. A szegény madár oda is jött.

— De hisz ilyesmit mindannyian megcsináltunk!

— Ha ugyanazt követted volna el, amit Landry, akkor haragomban bizonyára megfojtottalak volna. A kis bandita ugyanis azt akarta kipuhatolni, hogy mennyire terjed egy kenderice anyaszeretete. Megragadta a madarat, kitépte néhány tollát, aztán elbocsátotta. A kenderice visszatva elrepült, de öt perc múlva már ismét ott volt fiókánál. Az a nyomorult újra megtépázta. Tízszor repült el és tért vissza így a kis énekes, s tízszer kopaszította meg az a szörnyeteg és majd megpukkadt nevéttében. A szegény csupasz, véres jószág végre is ott maradt félholtan az ablakpárkányon, nem tudott többé repülni. Mit szólsz hozzá, fiam? Nos, hát én elfelejtettem volna talán ennek a gyermeknek szörnyeteg kegyetlenségét, ha ez az embertelen zsarnok végül meg nem süti a madárkát és meg nem eszi ebéd után, jól értsd meg, mindjárt az ebéd után.

— Ez persze gonoszság volt. De hát — Landry gyermek volt még akkor, nyolcéves fiu.

baráti. Ha erre a hármass misszióra vállalkoznék egy pénzintézet vagy egy pénzcsoport, akkor egy csapással meg volna törve az a varázserő, amelylyel szemben hatástalan volt eddig és hatástalan marad ezután is minden jószándéku közmívelődési akció. Ha pénzintézet vagy pénzcsoport nem akad rá, akkor társadalmi uton kell szervezni egy új, hatalmas akciót, tisztán gazdasági alapon, gazdasági programmal, pénzintézetek és ipartelepek alapítására. Adják hozzá a pénzt a latifundumok urai, a fölösleges nagytőkék — ingó és ingatlan nagytőkék — tulajdonosai, akiknek módjuk is van, kötelességük is a gyenge, esendő magyarság megmentése. Egy ilyen akció fölöslegessé tenné minden magyar pártot. Mert egy ilyen céllal létesülő gazdasági szervezet akkora politikai hatalomra lehetne, amely agyonütne minden nem-magyar pártot.

BELFÖLD

Goluchowski a királynál. Bécsből jelentí tudósítónk, hogy gróf Goluchowski külügyminiszter holnap Ischbe érkezik, ahol előterjesztéseket tesz a királynak.

A kiegyezési tárgyalások. Az új autonóm vámtarifá harmadszori olvasását csak jövő szerdán, a hó 23-án kezdik meg Bécsben; az a hír tehát, mintha a két kormány szakelődött ebben az ügyben a tárgyalásokat máris megkezdették volna, alaptalan, s a két állam szakminisztériumaiban csak most készítik elő a harmadszori olvasást. A vámtarifá magyar szakelődője tehát még Budapestre időzik. Bécsben most csak a két földművelésügyi minisztérium, illetőleg a két belügyminisztérium szakelődői tanácskoznak az állategészségügyi egyezmény több rendelkezése felett. Addig is az egyes közgazdasági minisztériumokban a gazdasági kiegyezéssel összefüggő részletkérdéseken serényen dolgoznak. Mint már említettük, a munkálatok befejezése után a kiegyezésre és az autonóm vámtarifára vonatkozó tárgyalások befejezése céljából a két kormány újabb találkozása van kilátásba véve.

Két főispánság. Kisküüllővármegye főispáni állására, amely a székely-akció kormánybiztosává kinevezett Sándor János lemondása folytán üresedett meg, egy budapesti német lap szerint a magyarigéni kerület képviselőjét, Werner Gyulát nevezik ki. A Pol. Ért. szerint meg báró Kemény Ákos, a szászrégeni kerület országyűlési képviselője a kormány jelöltje a

— Bizonyára és így nem mondhatjuk, hogy a társaság rottotta el.

— Tizenkét év alatt megváltoztok az ember és Landry szelid és jólelkű ifjú lett.

— Vigyen el az ördög. Megmondtam neked a véleményemet. Ha nem akarod meggyőzteni magadat — ugyis jó. Isten áldjon!

Két héttel később már kis szobáskámban voltam a Rue Saint-Jaquesban. Vasárnap volt és ablakomból láttam, mint özönlenek ki a szabadba a sorompónál a munkások és kispolgárok az aszszonyokkal, leányokkal.

Eppen hosszú, bus levelet akartam írni az anyámnak, amikor hirtelen kopognak az ajtómon. Fialat leány volt, Claudine, szőke kis munkásleány, akit mindenki szeretett, mert jó volt és becsületes és reggeltől estig vig nótázással töltötte be vén, mogorva házunkat.

Claudine meghívott, hogy kísérjem el öreg nénjéhez.

— Teringettél! — kiáltott fel a vén portás nevetve, mikor odahagytuk a házat, — Claude ur és Claudine kisasszony, ez a két név egészen egymásnak van teremtve!

Claudine szívből kacagott, de én elpirultam és dühösködtem. Hanem az volt aztán a pompás nap! Claudine kifosztotta az öreg nénjének a kertjét. Mikor hazatértünk, a kicsike megköszönte, hogy vittem a virágait.

— Ó, milyen szépen kicsinosítottam én majd ezekkel a virágokkal kicsiny fészkeket és milyen jól énekelhettek majd holnap benne!

Csakugyan olyan szépen is tudott énekelni, hogy csaknem megfeledkeztem az előadásokról. Az a gyöngéd barátság, amelyet szomszédóm iránt éreztem, mindjobban betöltötte a lelkemet. Nem mulasztottam el azonban, hogy minderről értesítem anyámat, aki az ő szokott szelidségével bölcs tanácsokat adott...

Régi társaimmal, akik szintén Párisba jöttek tanulmányai folytatására, éppenséggel nem érintkeztem. Csak Landry emlékezett meg rólam. Gyakran fölkeresett és sokat beszélt nekem élve-

megüresedett állásra. Báró Kemény kinevezése esetén az így megürült mandátumra a jelöltséget gróf Wickenburg Márk kereskedelmi államtitkárnak fogják felajánlani.

A tápai mandátum. Szegedről jelentik: Vasárnap délelőtt Dorozsma község képviselőtestülete rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a tápai mandátum ügyével foglalkozott. A képviselőtestület a kerületre megbélyegző dolognak tartja azt, hogy a tápai választás ügyében a parlamenti vizsgálatot elrendelték és arra kéri a képviselőház elnökét, hogy hasson oda, hogy a vizsgálat foganatosítására kiküldött bizottság a vizsgálatot harminc nap alatt fejezze be.

KÜLFÖLD

Viktor Emánuel király a cárnál. A fényes pétervári ünnepségek tegnap este Krasznóje-Szeloban folytatódtak, ahova este hat órakor érkezett Miklós cár, Viktor Emánuel király, Feodorovna Alexandra cárné és Feodorovna Mária özvegy cárné. A pazarul díszített pályaudvaron testőrök álltak díszőrséget. A két uralkodó elépott a díszőrség előtt, mire a helyi hatóság küldöttéi sőt és kenyeret adtak át az uralkodóknak. Azután következett a tábor megtekintése. A két cárné kocsin előrehajtatott, a cár és a király nagy kísérettel lóháton követte őket. A sátrak előtt felállított csapatok és a nagy számmal összegyűlt község lelkes hurrával üdvözölte a felségeket. Miután a két uralkodó elvagyolt a tábor előtt, a cár sátrában szereződöt rendeztek, majd kétezer zenész a takarodót játszotta, de ezt az időközben megeregett eső kissé megzavarta. A fejedelmi társaság azután a palotába ment, ahol családi ebéd volt. Ebéd után a felségek a színházba mentek, ahol két baletet néztek végig.

A vasárnapi pohárköszöntőket a pétervári lapok igen meleg hangon méltatták.

Mig a fejedelmek így mulatoztak, kijutott a szórakozásból a kisérőtknek is. Az orosz admirális bankettet adott a Kronstadtban horgonyzó Carlo Alberto olasz hadihajó tisztikara tiszteletére. A felköszöntőt Malákov tengernagy mondotta. Az olasz hadihajón érkezett meg Marconi is, aki a banketten Popov orosz tengerészeti mérnök mellett ült. Popov tudvalegőleg szintén fölhalált egy drót nélküli táviró-készüléket. Az uralkodók kronstadti látogatása alkalmával valószínűleg mind a ketten be fogják mutatni találmányukat.

Ma díszszemle volt Vladimir nagyherceg vezénylete alatt. A szemlére 130.800 ember vonult ki és pedig 83 félszázalaj gyalogság, 42 század lovaság, 14 szotnya kozákság és 52 üteg tüzérség. A két cárné, az oldenburgi nagyhercegné, a mecklenburgi özvegy nagyhercegné, a koburgi hercegné és az orosz nagyhercegnék kocsin, a cár és az olasz király lóháton jött a szemlére.

zetekkel gazdag életéről. De vasárnaponkint, amikor sétálni mentem Claudineal, sohasem jött és kirándulásainkban egyáltalában nem vett részt. Mikor a vakáció beköszöntött, fájó szívvel el kellett hagynom Claudinet, mert e napon vágyakoztam arra, hogy öreg anyámat viszontlássam. Landry Párisban maradt.

A vakáció két hónapja két évtizednek tett. Végre elérkezett a bucsuzás pillanata. Mikor fel akartam kapaszkodni az omnibusz tetőjére, hogy a vasúthoz menjek, valaki barátságosan a vállamra veregetett. A nagybátyám volt.

— Nos, fiatal ur, emlékszel-e még arra a tanácsra, amelyet egy évvel ezelőtt adtam neked?

— Igen, bácsikám, de nem tudom...

— Miért nem követted?

— Egészen őszintén be kell vallanom, bácsikám...

— ... hogy nagy számár vagy. Ezt úgy is tudom! Olvastam anyádnak küldött leveleidet.

— Mért tart számárnak?

— Mért megnyitottad kalitkádat a madarásznak!

II.

Mikor megint ott voltam a Rue Saint-Jaquesban, bánat és aggodalom fogta el a szívemet. Nagybátyám szavai még a fülemben csengtek. Remegve siettem fel a lépcsőn. Claudine ajtaja nyitva volt... A kis fészek üres, a madárka kirepült.

— Majd ír nekem... — gondoltam magamban, miközben könnyekkel telt meg a szemem. — Csak elköltöztél valahova; 6 nem azok közül való, akik elhagyják barátaikat minden bucsuzás nélkül. Majd a közelében veszek fel lakást.

De a napok multak, s nem kaptam levelet Claudinetől. Végül elhatároztam magamat arra, hogy fölkeresem Claudine nénjét s így tudom meg, mi lett a leánykával. Mikor elstartogtam előtte Claudine nevét, nagyot sóhajtott.

Mikor az uralkodók elvagyoltak a kivonult csapatok előtt, a katonai zenekarok az olasz himnuszot játszották. A katonaság lelkes hurrával üdvözölte az uralkodókat. Mialatt a csapatok a díszfelvonásra sorakoztak, a két uralkodó a virágokkal és orosz meg olasz zászlókkal díszített cári sátor elé ment, a hölgyek pedig leszálltak kocsijukról és szintén a sátor elé mentek. Mikor a szemle megkezdődött, a cár a csapatok élére lovagolt és az olasz király elé vezette őket. Az elvonulás alatt a cár maga vezetett a király elé egyes ezredek, amelyeknek ő a főnöke.

Krasznóje-Szelo, július 15.

A díszszemle után a fejedelmi személyek üssze gyűltek a cár sátrába, ahol reggeliztek. A reggeli után a felségek visszatértek Peterhoiba. Ma este Nikolajevics Péter nagyherceg, akinek felesége az olasz királyné testvére, díszbédet ad a király tiszteletére. Holnap gróf Lamsdorff külügyminiszter ad ebédet Prinetti olasz külügyminiszter tiszteletére. Erre az ebédre a nagykövetelek hivatalosak. A király a kronstadti kikötőben vesztelő Carlo Alberto páncéloshajón a cár tiszteletére reggelit ad. Az olasz király csütörtökön délután 3 órakor utazik el.

Edvárd király gyógyulása. Edvárd király állapota annyira megjavult, hogy ma már el lehetett szállítani Londonból enyhébb tengeri levegőre. Délelőtt a királyi yachtnak egy tengerészcsapata jelent meg a királyi kastélyban, hogy a királyt, aki White-sziget közelében fog üdülni, a Buckingham-palotából a pályaudvarra vigye. A matrók a király orvosainak felügyelete alatt az előcsarnokba vitték a kerevetet, amelyen a király fekuhd, onnan pedig a legkedvezőbb fekvésre kapuhoz, ahol a királyt kétfogatu betegszállító kocsiába tették, amelyet külön erre a célra készítették kényelmes fekvőhelylyel. A betegszállító kocsi három hintó kísérte a Viktória-pályaudvarba, amelyekben Viktória hercegnő, Károly dán herceg és neje, valamint a király közvetlen környezete ült. A pályaudvaron ugyanazok a matrók a vasuti kocsiába vitték a királyt. A kocsiiban széfőgő volt, úgy hogy az a néhány ember, aki a pályaudvaron volt, nem láthatta a királyt. Az utcákon, ahol a kocsi elvonultak, némán állt sorfalat a nép s esőndesen nézte a király távozását. A királyné és három udvari orvos kísérte el a királyt Portsmouthba, ahol azonnal átvitték a beteg yachtra.

Orvosok szerint, akik a megoperált király sebét nem látták, nincs kizárva egy második, sőt harmadik operáció szükségessége. Lehetséges, hogy Edvárd királyt most azért viszik üdülni,

— Hát még mindig gondol rá, Claude ur? — sopánkodott. — Látja, Claude ur, én derék fiatal ember, azt rögtön észrevettem és semmi szavam sem volt ellene, mikor Claudineal idejött. A fiatalágnak ki kell tombolnia magát, gondoltam magamban, hiszen én is voltam egyszer fiatal. En becsületes asszony vagyok, Claude ur és semmiesetre sem engedtem volna meg, hogy Claudine úgy váltogassa a barátait, mint a féhérneműjét. Ki is tiltottam a házamból, mikor az őn elutazása után rögtön egy másikat hozott a házba. A kicsike sirt, de én mindig tisztességes asszony voltam és semmit sem akarok tudni feléle.

Szomorúan mentem el. Es akkor sorsom egy kis kerti vendéglő mellé sodort, amelyből egy kedves, ismerős dal csengett felém. De egy férfihang, amelyben Landryra ismertem, félbeszakította a gyöngéd éneket.

— Élég, Claudine, unom már a te örökös kék virágokkáidat az ablakban! Énekelj valami vigat, tüzeset. Például, azt a szép sanzont, hogy...

És trillázva füttyülte azt a sikamlós dalt... Nem tudom, hogyan értem haza. Csak annyit tudok, hogy egész éjjel sirtam...

Ot év mulva — akkor már orvos voltam, s szegény anyámat is eltemettem — találkoztam az utcán Landryval. Meghökentem tőle; de ő élénken kacagva sietett elém:

— Csak nem haragszol meg azért az ostobaságért? Erdemes is azt a kis szuhanc-szerelmekedést annyira a lelkedre venni!...

— Nagyon fájt nekem — mondtam halkan.

— Ugyan, barátom, csak képződött. Azt hiszed, hogy szenvedsz, pedig mindössze csak a hiúságod volt egy kicsit megsérte. Csak nem tartunk haragot egy ostoba kis liba miatt, akit talán egyikünk sem lát viszont többé ez életben?

— Lelkemre, csakugyan nem látjuk viszont többé soha. Meghalt.

— Ugyan?

— Igen. A kórházban tudtam meg véletlenül.

— Ez különben nem is lep meg, — je-

hogy erőt szerezhesen a szükségessé váló újabb operációra, ami azonban nem jelenti az állapot rosszabbodását, hanem csak a kezelés természetességét rendjék.

London, július 15.

Abban a betegszállító-kocsiban, amelyben a királyt a Buckingham-palotából a pályaudvarra vitték, a királyné is ült. A király délután 2 óra körül ért Portsmouthba, ahol megint matrózok vitték a yachtra. Amint a király a hajóra ért, az ágyuk szokásos üdvözlő lövéseket tettek.

Az angol kormányváltás. Salisbury lemondását szokás szerint az egész minisztérium lemondása követte. De ez csak formális volt, mert Balfour felszólítására az összes miniszterek ismét elfoglalták tiszteiket. Londonban valószínűnek tartják, hogy ősszel néhány tárca minisztert cserél, ami azonban nem fog elvi változást jelenteni.

Salisburyt szépen bucsúztatták a felsőházban is. Az elnök, Devonshire hercege, bejelentette Salisbury lemondását és megjegyezte, hogy joggal féltethető, hogy ha a délafrikai háború várakozás ellenére nem húzódtott volna olyan soká, Salisbury már előbb lemondott volna. Az elnök aztán behatóan méltatta Salisbury kiváló tulajdonságait, majd kijelentette, hogy politikai nyilatkozatra nincs szükség, mert a vezető miniszter változása nem fogja maga után vonni a kormány politikájának változását. Ami Hicks-Beach pénzügyminiszter magatartását illeti, még remélhető, hogy lemondását, amelyet ilyen hírtelen nem várhat, talán vissza fogja vonni. Spencer és Halsbury hosszabb beszédben méltatta Salisbury jellemét és kiváló képességeit. Rosebery azt mondta, hogy Salisbury Gladstone halála óta dominált Anglia érdekében és beszédét Salisbury kiváló tulajdonságainak magasztalásával fejezte be.

Ugy a nyugalomba vonult, mint az új miniszterelnök már megkapta a szokásos kitüntetését. Salisburynek a király a Viktória-rend gyémántos nagykeresztjét adományozta, Balfour pedig a tegnapi kihallgatáson titkos pecsétörre nevezte ki.

A rojalista Gallifet. Gallifet tábornok hadügyminiszter nevére jól emlékszünk a Dreyfus-pör idejéből. Most ismét beszéltek magáról. Megírta emlékiratait s kiadja nyomtatásban. Hogy minő lesz ezeknek az iratoknak a tendenciája, könnyen kitalálható abból, hogy a rojalisták lapjában, a *Gauloisban* jelennek meg.

Politikai raziá Albániában. Don Aladro Kasztriota, aki Iszkender bég utódjának mondja magát s forradalomra látja az albán törzsfőket, most Korfu szigetén üttötte fel sátorfáját. A török kémeknek feltűnt, hogy az állítólagos Kasztriota-ivadék nagyon is sűrűn fogadja az albánok vezető-elemeit. *Ozma*n basa janinai váli szépen

gyezte meg Landry a legnagyobb lelki nyugalommal... Vézna, gyöngye volt világléteében. De hagyjuk ezt. Most előssz hozzám, bemutatlak a feleségemnek.

— Megházasodtál?

— Hát persze.

Landry felesége nagyon szép és nagyon gazdag volt. Megnyerő szeretetreméltósággal fogadott és szinte erőszakkal ott fogott ebédre, hiába tiltakoztam, hogy a betegeim várnak.

— A betegek? — mondta Landry nevetve. Majd szerűnk nekem más, gazdagabb pácienseket, jó, képzeltető betegeket, akikkel érdemes bibelődni! Van sok ismeretségem, összeköttetésem. És különben is tekintés házamat a magadénak.

Elfogadtam barátom szeretetreméltóságát és lassankint hozzászoktam ahhoz a fényűzéshez, amely kezdetben elkápráztatott. Landry üzletel, úgy látszott, pompásan mennek. Volt lova, kocsija, nyílt háza, amelyben jó néhány páciensem akadt. Csoda-e, ha Claudinet s a multat elfelejtettem?... Nem sokára állásomhoz illő őr lakást akartam berendezni magamnak abból a kis tökéből, amely anyámról maradt rám. De Landry hallani sem akart erről. A pénzemet jövedelmezőleg kell elhelyeznem, erősítgette, s ezt olyan gyöngédn, olyan finoman hangoztatta, hogy szinte kérnem kellett, vegye be kis tökémet a bankjába, s kezelje a tetszése szerint. Másfél évig minden jól ment.

Egy napon legnagyobb borzalmamra megtudtam, hogy Landry megszökött. És rettenetes állapotban hagyta hátra üzleteit. Felesége, aki nagy vagyon vitt neki a házba, koldus lett, száz család tönkre ment miatta. Milyen szerencsésnek mondhattam magamat ezekhez képest én, akiknek megmaradt a hivatása, megvoltak a betegek. En legálább azt hittem. De a legtöbb kliensem Landry kliensei közül került s azok kaldustróra jutottak.

Megtörtén, kétségbeesetten utaztam haza. A legelső ember, akivel összekerültem, a nagybátyám volt.

— Látod, fiam, most már te is meg vagy

meg is tudta a nevüket s ad audiendum verbum maga elé citálta őket. Csak kettejük engedelmességét a meghívásnak. Ezeket a váli börtönbe zárták és a többiek üldözésére csapatokat küldött ki. Sikertől is valamennyit, számszerint huszonkét béget elfogott, akiket gőzhajón Konstantinápolyba szállítottak, ahol hazatérésük miatt fogják őket porba. Hogy mi lesz a sorsuk ezeknek a szerencsétleneknek, azt nem nehéz kitalálni.

Veszedelem Macedóniában. A macedóniai lapok jelentése szerint a monasztiri vilájetben rendkívül kritikus a helyzet. Jankov bolgár tartalékos alezredes, a bolgár-macedón lövész-egyesületek szervezője nemrég fejtveres csapattal Macedóniába rontott és Strumnilaról keltezett kiáltványban tudatja a macedónokkal, hogy ő a forradalmi had-erő parancsnoka a határszéli kerületekben. A szófiai Reform, a macedón központi bizottság lapja azt jelenti, hogy a hegyekben háromezer acedón már fejtverben van, más háromezer pedig az első főlhívásra fejtvert fog ragadni.

A civillista veszedelme. A bolgár szabrány ellenzéke törvényjavaslatot nyújtott be, amelynek értelmében Bulgária szomorú pénzügyi helyzetére való tekintettel a fejedelmi civillistájának redukálását kéri. A kellemetlen ügy ma került a szabrány elé, amelynek többsége azonban megszarvata a fejedelmnek az eddigi összeget, elvetvén az ellenzék javaslatát. Ugyanezen az ülésen szóba került a szerzesi ügy, amelyre vonatkozólag Dánev miniszterelnök egy hozzáintézet kérdésre azt válaszolta, hogy Bulgária követeit eddig nem teljesítette a porta, tehát ő most nem nyilatkozhatik még a dolgról.

HIREK

A Campanile.

Büvös regéjü multak örökent

A vén torony örökre állni látszott,
S mit hajdanában élt át: büszke fényt,
Bugó hangja a szivekbe játszott.
Koblében ünnepontón járt az emlék,
Amelynél büvösebb, szebb nem teremt még,
S falán, mi annyi gondoláról szállott,
Az édes dal légy hangu érbe valótt.

A múlt, az emlék immár sírba száll,
Halálos táncot járt a bús enyészett;
A vén torony fala többé nem áll,
S nem szól a dal, mely szívében tenyészett.
A félelemnek zordon árnya jár ott,
Hol sottogtak szerelmes mátkapárok,

kopaszta, mint a többi. Előre megmondtam: Egy jó tanács többet ér, mint egy Luis'or.

III.

Hét évig éltem már szülővároskamban, mikor a csendőrfőnök hivat egy napon. Halottról volt szó.

— A mult éjszaka, nem messze a várostól gyilkosság történt. Landry apó... hiszen ismeri az öreg parasztot... zajt hallott abban a szobában, amelyben a pénzét tartja. Ott hagyta az ágyát és fejtvert ragadott. Mikor a gyilkos észrevette, kiugrott az ablakon. Az öreg elűtötte a fejtvert s a tolvaj ott feküdt véreben. Ez az egész.

Igy szólt a csendőrfőnök és én bementem az öreg Landry házába. A kertben egy fa alatt hevert a véres holttest a földre omolva. Megfordítottam a fejét, az arcába néztem... s a hajam ég felé meredt.

— Landry apó! — hebegtem — kegyelmed a fiát ölte meg.

— En egy tolvajt öltem meg — felelte lassan az öreg paraszt.

Mig a bíróság megérkezett, emberek jöttek össze. Nagybátyám mint alpolgármester jelent meg a holttestnél.

— Ó, ó! — mondotta. — Biztos voltam, hogy őt találom ez alatt a fa alatt! Így kellett történnie.

— Melyik fa alatt, bácsi?

— Az alatt a fa alatt, amelyen az a kendericefeszék volt. Látod azt a kedves madárkát ott az ágon? Hallod vidám csicsérgését? Lehet, hogy utódja annak a szerencsétlen kendericének, amelyet az a bandita elevenen megkopszított.

— Ó, nagybátyám!...

— Ó! — folytatta ő, miközben a pápaszemét törtölte. — Egy szegény kis madárka, aki senkinek sem árt és mindenki számára hangoztatja kedves énekét... Ez sokkal többet nyom, fiam az örök igazság mérlegében, semmint az ember gondolná...

S amelyen egykor szívek álma éledt,
Örök halálra változott az élet.

Elynyült árnyékát könnyes ízü hab

A nagy Canalén nem esőkolja többé; —
Ó egyszer gyászba öltözött a nap,
S gyászt ölt a dogék hü fia örökké.
A sok gyönyörnek immár sirja ásva,
Minden haragnak szél a zokogása.
Gyászt zeng a városnak minden harangja;
Csak egy nem szól: a Campanile hangja.

bm.

Budapest, július 15.

— BUDAPESTI NAPLO. Július 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásnak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Gróf Lónyay Elemér és neje ma Bécsből St.-Maritzba utaztak. — Tarkovich József államtitkár hosszabb ideig tartó szabadságra ma a fővárosból elutazott. — Baró Dóczy Lajos, aki az utóbbi heteket gróf Andrásy Gyula vendégeként Tiszadobon töltötte, ma néhány napra Budapestre érkezett és innen legközelebb fűrdőzésre Gasteinba utazott.

— József főherceg katonai szemléje. Székesfejérvárról táviratozzák: József főherceg 18-án este 6 órakor Budapestre Székesfejérvárra érkezik, innét Szentivánra megy, hol gróf Zichy Jenő vendége lesz. Másnap szemlélt tart a Sárkeresztúron és vidékén összpontosított honvédszár-badosztály felett. 20-án megtekinti a honvédszár-badosztály szentiváni határban rendezendő lövészversenyét és másnap reggel visszatér Budapestre.

— Erzsébetrend-adományozás. A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, gróf Erdődy Rezsőné, született Dráschke Lujjának az elsőosztályú, Althann Otília Mária grófnőnek pedig a másodosztályú Erzsébetrendet adományozta. A grófnők a kitüntetés a közjótékonyaság terén szerzett érdemeik elismerésül kapták.

— A csanádi püspök vendége. Temesvárról jelentik: Majláth erdélyi püspök ma délután meglátogatta Desseoffy püspököt, aki betegsége miatt a Temesvár mellett lévő Rudolfsheim-vilában üdül. A többi egyházi vendégek is, akik résztvettek Schlauch püspök temetésén, meglátogatták a lábadozó püspököt.

— Gróf Zichy Jenő Montenegróban. Raguzából jelentik, hogy mielőtt gróf Zichy Jenő elutazott volna, Nikita fejedelem megjelent az osztrák-magyar követésén, ahol a gróf lakott s elbucszott vendégétől. A fejedelem megülötte gróf Zichy Jenőt és köszönetet mondott neki. Gróf Zichy Jenő a Danilo-rend nagykeresztjét, továbbá a fejedelemnek és nejeének arkapétt kaptá a fejedelemtől. Mirko herceg is meglátogatta gróf Zichyt. Danilo trónörökös megígérte gróf Zichy Jenőnek, hogy nejevel együtt meglátogatja magyarországi vadászirtokán. A gróf örömmel meghívta a trónörökös párt birtokára.

— Egyházközségi gyűlés. Sopronból táviratozzák: A dunántúli evangélikus egyházkerület közgyűlését holnap tartják meg. E célból Gyurátz Ferenc püspök, Házsl Lajos kerületi jelöltje és a közgyűlés mintegy 200 tagja az egyházi és világi főtisztviselőkkel ma Sopronba érkeztek. A közgyűlés az egyházat érdeklő több fontos ügyben fog határozni.

— Az elmaradt koronáció kitüntetéssel. A bécsi angol nagykövét Konopistba utazott, hogy a térszalag-rendet Edvárd király megbízásából átadja Ferenc Ferdinánd trónörökösnek. Bécsből jelentik, hogy Ferenc József király a walesi hercegnék a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta.

— Bucsú a karmelitánál. Szerdán, 16-án lesz a karmelhegyi Boldogasszony ünnepe. A karmeliták rend védőszentjének ünnepe alkalmából a karmeliták angyalöldi templomában megtartják az évente szokásos bucsút. A templomban kora reggel megkezdődnek az istentiszteletek és egész napon át tartanak. Délután öt órakor Nagy Leó újmiséis áldozópap mond szentbeszédet. Az angyalöldiek vasárnap fogják megtartani a bucsút, ami rendkívül élénknek ígérkezik.

— A régi képviselőház. A Sándor-utcai képviselőház épületét most beüli meg Bobula János építész. Ennek befejeztével Vaszilievits János fővárosi tanácsnok megkezdí a tárgyalásokat Csévossy Béla udvari tanácsos, háznagygyal az épület átételének dolgában. A képviselőházban az egyébként a butorokat javában oszmagolják s nagy teherkocsikon szállítják át az új parlamenti palotába.

— De Wet boer vezér Budapesten. De Wet János boer vezér, akit az elmúlt nyáron olyan lelkes fogadtatásban részesített a fővárosi közönség, hír szerint a jövő hónapban ismét ellátogat hozzánk, itt több napot fog tölteni. Kisérteében három boer harcos lesz. Fogadtatásáról ismét a nemzetközi boer liga budapesti csoportja gondoskodik.

— **A körözött német császár.** A prágai rendőrség háromnapos kutatásának némi eredménye lett: megtalálta a közvetlen hírforrást, amelyből a Vilmos császár ellen kiadott körözési rendelet minden valószínűség szerint származik. A nyomok lengyel vidékekre vezettek. A prágai rendőrség ugyanis kisütötte, hogy ez a körözési rendelet már egyszer megjelent, még pedig egy lemezből radikális lapban, a *Laocuis Kurír*-ban, a hirdetések közt. Nem tűnt ott fel, mert latin betűvel volt nyomtatva, bár szövege német. A lemezből lapot nyomban megjelenése után elkobozták.

— **Schlauch bíboros temetése.** Ma délelőtt ment végbe Schlauch Lőrinc váradi bíboros püspök temetése Temesvárról, impozáns papi segédlettel és óriási közönség részvételével. Tegnap este, mikor a bíboros halottat vivő különvonat Temesvárra érkezett, megkondultak a város összes harangjai és egy órán át zugva hirdették a volt csanádi egyházmegyei plébános földi maradványainak érkezését.

Ma reggel a gyászszertartás kezdete előtt, hét óra körül történt a halottátviteli *Bandi* Rezsó temesvári főkapitány, *Geml* József városi főjegyző és dr. *Taufler* Jenő, városi főorvos jelenlétében. A papság, élén *Nemeti* József csanádi és *Radnay* Farkas váradi főszentelt püspökökkel és a két egyházmegye káptalanával reggel fél 8 óra körül gyülekezett a temesvári székesegyházban, ahonnan a vasúti indóházhoz vonultak a halottért. A koporsót a vasúti kocsiból a Szt.-Margit temetkezési egyület nyolcokos diszhintájára helyezték és rövid ima után megindult az impozáns menet a Józsefvároson át a belvárosi székesegyházba. Az utcákon, a merre a menet haladt, gyászblokkok lengtek és óriási közönség hullámzott. A kettős koporsót kilenc óra körül ravalózták fel a székesegyházban a szentély és a templom hajója közli részén. A koporsó magas katalakon dőltszaki növények és kandelaberek között pihent. A küldöttségek azután lerakták koszuikat. A közönség csak ezután vonulhatott a templomba, amely azt a rekviem kezdetéig zsufolásig megtöltötte.

A rekviem délelőtt 10 óra körül vette kezdetét, amelyen Németh József főszentelt püspök, csanádi nagyprépost nagy papi asszisztencia mellett, mely gyászban pontifikált. A végzésességen a király is képviseltette magát gróf *Apponyi* Lajos udvarnagya által, azonkívül a kormány és a herceprimás is képviselve volt. A küldöttségeken kívül megjelentek még: gróf *Csekonics* Endre v. b. t. t. a Vöröskereszt-Egylet részéről, *Zsilinsky* vallás- és közoktatásügyi államtitkár, *Tóssy* Béla egyetemi tanár az Akadémia részéről, a váradi káptalan képviselőiben: *Radnay* Farkas főszentelt püspök, *Fetser* Antal apátkanonok *Groc* Béla prépostkanonok és dr. *Steinberger* Ferenc apátkanonok. Nagyvárad városi küldöttsége, s több egyület képviselője. Azonkívül Temesvármegye küldöttsége dr. *Molnár* Viktor főispán vezetés alatt, aki koszorút is helyezett a megye nagynevű szülöttjének ravatárára, továbbá *Laszy* József kir. táblai elnök, *Mayer* Károly és *Steiner* Ferenc orsz. képviselő, *Kuchler* ügyész, *Saac* Béla törvényszéki elnök, *Geml* József városi főjegyző a városi küldöttségével, *Schwitzer* hadtestparancsnok a helyőrség tisztikarával stb., a bíboros halott egykori parochiájának és szülőhelyének küldöttsége: *Temes-Gyarmati* Gózsó Mátyás k. kanonok, plébános és *Uj-Aradról* *Kristó* Csák Gyula apát-plébános vezetése alatt végül a rokonság és nagyszámú lelkész a csanádi egyházmegyéből. A gyászmise liberálval ért véget a katalánok s miután a halott püspök volt, őtszörös abszolutoriumot mondtak az asszisztáló kanonokok.

A székesegyházban tizenegy óra után ért véget a rekviem, mire a menet most még impozánsabban a temetőbe vette útját a harangok zugása között. A menet élén haladt két lovas gyászban, majd a papság hosszú sora, a nyolcokos diszhintó a halottal, a rokonság, a küldöttségek és az óriási közönség következett. A menetet a *Losonczy*-térén és a *Török*-utcán át a belvárosi sarkertbe vonult, ahol a nagy gyászkapun át a bíbornok által még életében épített kápolna kriptájába helyezték örök nyugalomra a bíboros püspököt.

Az elhunyt bíboros püspöke tudvalegleg végrendeletileg meghagyta, hogy holtteste felboncoltassék. A nagyvárad káptalan a végrendelet kihirdetése után sürgönyileg felkérte a budapesti törvényszéki orvostani intézet első tanárságát dr. *Mínich* Károly törvényszéki orvost, hogy a bebalzsamozáshoz és boncoláshoz szükséges szerekkel és eszközökkel felszerelve azonnal utazzék le Nagyváradra. Dr. *Mínich* még pénteken az esti gyorsvonattal leutazott s szombaton reggel 4 óra körül kezdte meg a boncolást és bebalzsamozást az elhunyt bíboros püspök első emeleti falfaló-szobájában. A boncolásnál jelen voltak *Fetser* kanonok, továbbá dr. *Wimmer* Antal és dr. *Nagy* László, a bíboros püspök kezei orvosi. A boncolás adatai kötségtelenül megállapították, hogy a püspök a május hóban kapott tüdőgyulladás következtében halt meg. Halálának közvetlen oka az volt, hogy a tüdő középső része elhalt és vesegyulladás is lépett fel. Azt is konstataulta a boncolás, hogy a tüdőben és mirigyekben régi, gyógyult tuberkulózis nyomai voltak. A holttest bebalzsamozása egészen déli 12 óráig tartó 8 óra hosszágig tartott.

— **A bukarest—metzi versenylovaglás.** Egy bécsi táviratunk jelenti, hogy *Costiu* Miklós román

százados, aki résztvesz a bukarest—metzi versenylovaglásban ma Bukarestből ideérkezett. *Costiu* a Bukarestől Bécsig 1230 kilométert kitévő utat, a pihenő napok leszámításával 13 nap alatt tette meg.

— **Az ötvenes főherceg kitüntetése.** Rendjeleket eddigéig csak nagy gyermekek szoktak kapni, míg végre most a perzsa sah, engedve a kor szellemének, belátta, hogy a kicsinyeket se szabad elhanyagolni. *Albrecht* főherceg, *Frigyes* főherceg egyetlen fiacskája csak a napokban tölti be ötödik életévét, imbol máris egy ritka kitüntetés díszíti a mellett: a perzsa vilátségi érem. A perzsa sah ezt az érmet *Karlsbad*-ból való bucsuzásakor személyesen adta át az ifjú hercegnek, aki édesanyjával, *Isabella* főhercegnővel és testvéreivel időzött a fűrdőhelyen. Az élénk kedvű kis herceg azért kapta a kitüntetést, mert a perzsa sah tiszteletére rendezett díjlövő-versenyen, amelyen ő is részt vett, rendkívül megnyerő a sah tetszését.

— **Ásatások Horvátországban.** Zágráb-ból jelentik nekünk, hogy a *pluvici*-tavaknál a tavasszal a *Devicévac*-hegyen felfedezett barlangok közül megint *gyönyörű barlangokat fedeztek* föl részben földalatti vizekkel és viszesékekkel. A talajt most tovább vizsgálják és valószínűleg még más érdekes dolgokat is találnak. *Zengyben* egy fatér rendezése közben római régiségeket találtak, amelyek érdekes világot vetnek az adriai partvidéknek Rómával való érintkezésére. Sirokat találtak emberi csontokkal, agyagedényekkel és jó karban lévő érmekkel, *Diocletian*, *Probus* és más római császárok korából.

— **A Lenau-émléknap.** Csafad község hazafias közönsége szülőte, *Lenau* Miklós költő születésének századik évfordulójára alkalmából emléknapot rendez augusztus 13-án. Az emléknap programja a következő:

Augusztus 12-én: Az érkező vendégek fogadása a zombolyai pályaudvarnál. Ismerkedési estély a közönségi nagyvendéglőben. Augusztus 13-án: 1. Reggel 8 óra körül a csafadi képviselőtestület díszgyűlése. 2. Ünnepeles istentisztelet a helybeli r. k. plébániatemplomban. 3. Felvonulás a Rákóczi-induló mellett a község-háza elé. 4. Szózat. Enekli egy vidéki dalára. 5. Megnyitó-beszéd. Tartja *Bartole* János, a szoborbizottság elnöke. 6. Ünnepi beszéd. Mondja *Herzog* Ferenc. 7. Alapkövetés. 8. Szavalt *Lenau* költeményeiből. 9. Ünnepi beszéd német nyelven. Tartja *Stein* József. 10. Felvonulás a költő szülőházához, az ott elhelyezett emléktábla megkoszorúzására céljából. 11. Szavalt *Lenau* költeményeiből. 12. Himnusz. Enekli egy vidéki dalára. Délután 2 óra körül díszbéd a nagyvendéglőben. Este táncvigalom.

A *Lenau*-émlékszobor-bizottság, amely az ünnepet rendezni kéri mindazokat, akik az ünnepen résztvenni akarnak, hogy szándékukat legkésőbb augusztus 5-ikéig jeleentsék be a bizottságnál, a fogadtatás és elszállásolás végett. Aki bejelentés nélkül érkezik, az a helyi bizottság irodájában (közégségi népiszkola) jelentkezhetnek.

— **Az orosz udvarból.** *Pétervárról* jelentik: A cári család tagjai egyre nagyobb számmal érkeznek meg külföldről, amiből azt következtetik, hogy azon a két eseményen kívül, ami várható, egyéb meglepetések is lehetnek. A két esemény: a cárné lebetegedése, amely némelyek szerint július végére, mások szerint szeptember elejére várható; továbbá a házasság, amelyre *Vladimir* nagyherceg családjában készül. Híre jár, hogy a cár öccse, aki ez idő szerint a trónörökös, *Mihály* *Alexandrovics* nagyherceg is házasságot köt. A nagyherceg két évvel ezelőtt lett nagykorú, akkor töltötte be ugyanis huszadik évét és így ma huszonkétéves. Gyönyörű, nyulánk, karcsú ember, csupa eivenség és vidámság, nagy sportkedvelő, aki főképpen a yacht-utazások kedvelő. Az angol királyi koronázására is a maga csinos kis yachtján, a *Zarnicán* utazott. A kombináció, melyre házassága hírt alapítják, abból indult ki, hogy tegnap *Gacsinára*, az özvegy cárnéhoz, *Mária* *Feodorovna*-hoz megérkezett Angolhonból *Mária* *Alexandrovna* nagyhercegnő, a cár nagynénje, aki száz-kőburgói hercegnő. Vele érkezett meg fiatal leánya, *Beatrix* hercegnő is. A hercegnő husz éves s unokatestvére egy a cárnak, mint a trónörökösnek. Abban az esetben, ha a házasságról elterjedt híresztelést megerősítenék s csakugyan megházasodik a trónörökös, ismét a legközelebbi rokonság házassodnék össze. A trónörökösnek és *Beatrix* hercegnőnek közös nagyapja II. *Sándor* cár volt.

— **Baleset a Dunán.** A dunagőzhajózási társaság közli, hogy *Sváry* nevű gőzöse ma délelőtt 11 óra 15 perckor az alsó-margitszigeti hajóállomásról indulván a hajó gépkormányasvarja eltört, minek következtében a hajó horgonyra segítségével a *Margithid* alá ereszkedett. Innen a *Hattyu-gőz*ös a császárfürdő állomásra vontatta, ahol az utasok a hajóról kiszálltak. Az utasok semmi baj sem érte, s a hajóban sem esett semmi nevezetesebb kár.

— **A postajáratok.** A posta-és távirátigazgatóság kiadta Magyarország postajáratának kézikönyvét. A kötet pontos egybeállításban közli a postairányításokat.

— **A levelezőlap feltalálója meghalt.** Bécsből táviratozzák lapunknak, hogy dr. *Herrmann* Emánuel, miniszteri tanácsos tegnap 63 éves korában meghalt. Kevesen fogják tudni, hogy az elhunyt egyik legraktikusabb és legelterjedtebb találmánynak, a postai levelező-lapnak feltalálója volt.

Herrmann 1839-ben született *Klagenfurt*-ban. Középiszkolának elvégzése után az egyetemen nemzetgazdasági tanulmányokra adta magát. Rövid ideig miniszteri hivatalnok volt, majd a bécsi egyetemen a nemzetgazdaságtan magántanára, később pedig a technikai főiskolának rendes tanára lett. Harmine évig tartó buzgó működése után nyugalomba vonult, de élete végéig irodalmilag tevékeny maradt. 1869. január 26-ikán cikket tett közzé a bécsi *Neue Freie Presse*-ben, ezzel a címmel: „A postának, mint levelező-eszköznek egy új módjáról”. Ebben azt javasolja, hogy a postán kétkirajrosú bélyeggel továbbítani lehessen levélböríték-nagyságú levelezőlapokat, melyeken a szöveg nem több husz szónál. Az osztrák kereskedelemügyi miniszterium felkapta ezt az eszmét. Mály főpostagazgató a magyar postával való tárgyalás céljából Budapestre utazott és 1869. október 1-jén megjelent egy osztrák, majd pedig egy magyar miniszteri rendelet, mely életbe léptette a levelezőlapot, de a *Herrmann* által javasolt husz-szavas korlátozás nélkül. *Herrmann* megrerte, hogy a találmánya, melyet *Stephan* német posta-főigazgató hasznaltanul próbált elvitatni tőle, diadallal bejárta az egész világot.

Szinte beláthatatlan az, hogy a levelezőlap feltalálása következtében mennyire föllendült a postai közlekedés és mint minden intézmény, amely az embereket közelebb hozza egymáshoz, ez is maradó részé a kulturának. A levelezőlap különben fejlődött, van már zárt levelező-lap is, — és a lejjebb formája az anizks-kártya, amelylyel az egész világot eláraszttják. Az anizks-kártya volt a boldogult dr. *Herrmann* egyetlen fájdalma. Beh' kár, hogy megeltem! — szokta mondani. Hanem azért mégis megkövetelné a hálás kegyelet, hogy minden anizks-kártya-gyűjteményben legyen egy — az ő képevel, aki a levelező-lap intézményének édesapja volt.

— **Rendület a perronjegyekről.** A m. kir. államvasutak igazgatósága szigorú rendeletet adott ki a perronjegyek dolgában. A perronjegy-kezelésnégnél feltűnt ugyanis, hogy míg a forgalom évről-évre növekszik, addig a perronjegyek száma mindinkább csökken, jelentést tett az igazgatóságnak, amely most az ország máv. állomásfőnökeihez intézett rendeletben figyelmezteti az állomásfőnököket, hogy a vasúti perronjegy eladás körül nagyobb szigorúsággal és körültekintéssel járjanak el, annyal is inkább, mert a perronjegyekből befolyt összeg a vasúti alkalmazottak jótékony célú intézményeinek gyarapítására szolgál.

— **Bucsuó rendőrkapitány.** Az V. kerület rendőrtisztviselői tegnap este buszalakomát rendeztek a váciútról *Förster*-féle vendéglőben *Boda* Dezső, volt V. kerületi kapitány tiszteletére, akit a helyi bizottság a központba, a közizgatási osztály élére helyeztet át. Az általános tisztelt és szeretett rendőrkapitánytól érzékenyen búcsuztak volt tisztviselői, akiknek ragzkódását *Boda* szép beszédében köszönte meg. A lakoma vidám hangulatban kora hajnalig tartott. A lakomát ott volt az V. kerület új vezetője, *Gyalokay* Lajos rendőrtanácsos is.

— **Fürdőkezdemény újságíróknak.** A *Budapesti Újságírók Egyesülete* megkereste az abbajai fürdőigazgatóságot, hogy a magyar sajtó munkásait kedvezményben részesítse. A fürdőigazgatóság szives készséggel tett eleget az egyesület kérelmének. Átiratban arról értesítette az egyesület elnökségét, hogy az általa igazolt újságírókat és azok családtagjait felmentí a gyógyköltségek és a zenedij fizetése alól. A *Budapesti Újságírók Egyesülete* minden hírlapíróknak, azoknak is, kik nem tagjai az egyesületnek, kiállítja az igazolványt, mert csak ennek előmutatása jogosítja fel az újságírókat a kedvezmény élvezetére.

— **Uj polgáriiskola igazgató.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Teleky* László nagyrőzei állami polgáriiskolai rendes tanító jelenlegi minőségében áthelyezte a hódmezővásárhelyi állami polgári leányiskolához s egyszersmind az igazgatói teendőket is megbízta.

— **Fura gyilkossági motívum.** Valóban különös, hogy mi mindenért nemgyilkolnak már manapság! Imhol a legújabb gyilkossági hír, amely *Viláchból* érkezik: A *teuchendorfi* csizmadiát rövid szöveve után megfojtotta egy jó barátja, amiért az nem tudta neki megígérni, hogy cipőjével bizonyos terminusra elkészül. A gyilkost, aki részeg állapotban követte el tettet, tömlőbe vetették.

— **Nagy tűz Nizzában.** *Nizzából* jelentik: A *Clichy*-térén lévő nagy áruházban tűz ütött ki, amely az egész épületet elhamvasztotta. A tüzvész által okozott kárt 1,200,000 frankra becsülik. A *Crédit Lyonnais* palotája nem gyuladt ki, de a tüzoltók feeskenedése alaposan megrongálta az épületet.

— **Nyughatatlan anyaföld.** Öreg földünk havatovább racionálisan lesz. A tűzhányók szörnny pusztításai, földrengések, kataklizmák egymást érik. Most *Uj-Zélandból* jelentik, hogy a *Rotorua* mellett lévő *Vajmango* nevű gejzíriben iszonyú robbanások történtek. A vízszlop 800—900 lábnyi magasságot ért el, ami kétségtelenül újabb jele a föld mélyében dúló viharoknak.

— **Ujfalussy Miklós halála.** A régi Magyarországi kimagasló, nagyteljeségű és széles körökben ismert alakja dőlt ki a napokban az élők sorából: Ujfalussy Ujfalussy Miklós szatmárvármegyei helybíró, a Szent István-rend vezete, remetejei birtokán e hó 11-én 92 éves korában, rövid szenvedés után meghalt.

Az elhunytat mint a szatmárvármegyei liberális párt egyik vezérét 1841-ben Közép-Szolnokmegye az erdélyi országgyűlésre követének választotta meg. Az 1843-iki választás alkalmával Kovács Lajos 1848-iki volt pénzügyminiszteri államtitkár, mint a liberális párt követe küldetett fel Szatmárvármegye közönsége által a pozsonyi országgyűlésre. Ez alkalommal képviselték Kovács Lajossal együtt a szatmárvármegyei liberális párt programja gyanánt a nagy horderejű 12. pontot. 1861-ben, az alkalmi visszaváltása alkalmával Szatmárvármegye közönsége első alkotmányos alispánjává választotta meg, később az 1866—67-iki országgyűlésre már mint Szatmárvármegye képviselője küldetett fel a nagybányai választókerület által. 1867. évben ő felsége által Kóvár vidék főkapitányává nevezetett ki, 1868-tól pedig 1875. évig egyidejűleg Szatmárvármegye főispánja volt. Az 1875-ik évben létrejött fuzói alkalmával az állásától visszalépve régi kerülete ismét országgyűlési képviselőnek választotta meg. Egy év múlva ő felsége Szörényvármegye királyi bizottság és Krassóvármegye főispánjává nevezte ki. E rendkívüli tevékenység teljes és nagy körültekintést, politikai tudást igénylő állásában kifejtett hasznos tevékenységének méltánylásán tűntette ki ő felsége a Szent István rendjével. 1880. tavaszán, midőn a határvidék polgárosításának nagy feladatát jórészt már megoldotta, tevékeny politikai pályájától visszavonult és életének hátralévő részét unokáival, néhai Ujfalussy Sándor os. és kir. kamarás volt főispán oldalán töltötte. — Különösen 1883. év óta áldott lelkű és nagy-műveltségű nejeinek, gróf Teleki Saroltának halála óta kies remetejei birtokán nagyszámú rokonsága, barátjai és ömerősei környezetében töltötte el.

A Dek-pártnak kezdetől fogva törthelen híve és egyik kimagasló alakja volt. *Lónyay* Menyhért miniszterelnöksége alatt a belügyminisztérium vezetésében is megkínálták, mit ő nejeinek akkori betegeskedésére hivatkozva nem fogadott el. Európai műveltségű, mély tudás, igaz magyar hazafi dőlt sírba az ő halálával. Az októberi diploma alkalmával az elnyomott protestantizmus védelmében — mint a szatmárvármegyei nagybányai ev. ref. egyházmegye fő gondnoka. elévülhetetlen érdemeket szerzett. Az elhunytat Remetezónán nagyszámú rokoni tisztelői, ömerősei és Szatmárvármegye képviselőiben megjelent gróf *Hugonay* Béla főispán, *Losvay* Aladár vármegyei főjegyző, dr. *Schönpflug* Richárd vármegyei tisztifőjegyző részvételével a nagybányai ev. ref. egyházmegye küldöttsége élén megjelent lelkes és *Losvay* Aladár vármegyei főjegyző megbízottai után helyezték nagy pompával, ezernyi tömeg és díszbe öltözött hadi kíséretben örök nyugalomra a családi sírba. Az elhunyt végakaratához képest a család gyászjelentést nem adott ki.

— **Székhámos díjok.** Árpási József 26 éves városi díjokot részesekedése miatt Pozsony város polgármestere két évvel ezelőtt elbocsátotta a város szolgálatából. Árpási azóta foglalkozás nélkül volt a mint ilyen tavasszal felkerült a fővárosba. A budapesti rendőrség ez emlékeztetés tavaszi lövésny-razzia alkalmából Árpási is letartóztatta s több apróbb csalásért néhány napi börtönnel büntette, a büntetés kitöltése után pedig visszatoloncolta illetőségi helyére. Árpási sehogysem tudott Pozsonyban megbarátkozni, s miután pénze nem volt, gyalog indult utnak Budapest felé. Útközben Győr, Komáromot, Tatát és Esztergomot is utbaejtette, ahol szegényebb házakhoz betért. Itt mindenütt azt mondta, hogy egy osztrák püspök törvénytelen gyermeke, aki őt minden áron a papi pályára szánta, ezért szökött meg hazulról. Ezzel a fogással akart maga iránt szánalmat kelteni. Több szegény család lépre is ment a csalónak s több napon át élelemmel látta el. Árpási az ilyen helyeken halálját lerovandó, egy-egy értékesebb tárgyat emlékebe elemlt. Kirándulása tegnap azonban balul ütött ki, mert Esztergomban kislát a turpisság és egy feljelentésre az esztergomi rendőrség Árpási letartóztatta. A letartóztatás alkalmával Árpási kést fogott a rendőrségre veszedelmes megsebzése, de a rögtön jött rendőri segélyvel sikerült a dühöngőt lefogyezni.

— **Letartóztatott kém.** A lyoni rendőrség a minap letartóztatott egy állítólagos osztrák tisztet akit kémkedéssel gyanúsítottak. Ma Lyonból azt jelentik, hogy az idegen tiszt németnyelvi iratokat találtak, amelyekből kitűnik, hogy a letartóztatott katonatiszt elmeleja miatt nyugalmatlán. Ennek következtében a bíróság és a vezérkari tiszt az azt hiszik, hogy az idegen tiszt kémkedéséről szó sem lehet. A tisztet már szabadon is bocsátották.

— **A kolozsvári zászló-affér.** Dr. *Richter* Aladár, a kolozsvári egyetem tanára, kilépett az *Erdélyi Kárpát-Egysülettől* azért, hogy ezzel a tényével nyilvánosan kifejezze tiltakozását az egylet elnökének, báró *Feilitzsch* Arthur országgyűlési képviselőnek az 51-ik gy. ezred zászlószentelési ünnepélyén elmondott beszédével szemben. Báró *Feilitzsch* ugyanis azt mondta, hogy ő nagy keserűséggel gondol azokra, akik a cimere kérdés miatt a kolozsvári zászlószentelési ünnepélyen az összhangot megzavarni akarták, holott a fölszentelt lobogón lévő címer közjogi jelentőség nélkül való és így nem sérelem. Kilépetti nyilatkozatában dr. *Richter* ezt mondja:

Én az ezeréves magyar haza szentsége, s cimere dolgában a megalkuvást nem ismerő magyarok táborába tartozom; mint egyszerű tag sem támogathatok tehát olyan egyesületet, melynek elnöke azokat a hazafiakat, akik nyíltan pálcát törtek a nemzetnek egyik kardinalis s a miniszterelnök föl is elismert joga mellett nyilvános megrovásban részesíti és akiknek sorában én is ott vagyok.

— **Sven Hedin expedíciója.** *Sven Hedin* három évi távollét után visszatért Stockholmba. Expedíciója a legújabb idők egyik legnagyobb földrajzi felfedező-utazása volt, mert csak igen kis része a keresztlátogatott területek: *Keleti Turkesztán* és *Tibet* volt eddig ismeretes. A többi most járta be először a *Hedin*-féle karaván. Tudományos szempontból rendkívül gazdag eredményre van a kutatásnak. Nagy térkép-anyagot, rajzokat, fényképeket, állattani és növényzeti gyűjteményeket szereztek. De számos veszélyrel és nagy fáradalmakkal is kellett a karavánnak megküzdnie. Hatalmas homokszivatagokon, melyek *Keleti Turkesztánban* vannak, kellett keresztülvonulniok; százhár méter magas, számtalan homokbucka, a homokviharak, amelyek a nappal éjszakára teszik, gyakran kényszerítették az expedíciót a csendes fekvésre. A *Keleti Turkesztán* és *Tibet* között húzódozó hegylánc átjárásánál nagy hóviharok a karaván nem egy tagjára pusztulást és halált hoztak. De akár a hamokszivatagokon, akár a hegyekben vándorolt *Sven Hedin*, mindenütt gazdag zsákmányt lelt. A sivatagokban hatalmas városok romjaira bukkant, melyeket a homok eltemetett. Ez pusztította el itt az egykor virágzó kultúrát és megakadályozta a folyók folyását. A hegyekben megismerre az egész hegylánc alkatát, majd a tibeti lensikon, a sokat magasztalt buddhista világ központjában találta magát. De *Lhasában*, a *Dalai-Lama* székelyébe még sem juthatott. Néhány napi utra a fővárostól megállították a tibeti csapatot s visszatérésre kényszerítették s így a kutató kénytelen volt nyugoti irányban Indiába menni. Érdekes a tibeti csapatokkal való érintkezés. A tibetiek ugyanis lelővéssel tenyegették az idegeneket. *Hedin* a legnagyobb nyugalommal megmagyarázta azt, hogy ők modern fegyverrel 30 tibetű lőnek le, míg egy tibeti a puskáját megöli. Ennek köszönhető azután *Hedin*, hogy egy olyannyira elzár országban, mint *Tibet*, jelentékenyen fejthette ki kutatásait. *Hedin* mindjárt utra elején olyan utat tett, amilyent ezen a területen eddig még senki. Tuta on utazott ugyanis a *Tarim* folyón egészen a *Lob-Nor*-területig. Így sikerült neki azután az egész folyó vidékéről pontos térképet szerkesztenie. A *Lob-Nor*-ról, egy már a régi kínai térképeken feljegyezett tórol megoldhatott *Hedin* oly problémát, amely a földrajzi tudóskor már régebben foglalkoztatja. A régi *Lob-Nor* ugyanis eltűnt s ettől jóval délre új képződött. *Hedin* megállapította, hogy a tavat a sivatag homokja nyomta dél felé. Ez az új *Lob-Nor* most ismét vándorol északnak. Nagyon eredményteljes volt az utazás a *Lob-Nor* területéről a *Gobi* sivatagig, amely régi városok romjainak felfedezésére vezetett. *Hedin* itt nagyszámú régi kínai kéziratot talált. 800 éveseknek becsülik. A térképek, amiket *Hedin* magával hozott, együttvéve óriási térképet tognak adni. A híres kutató legközelebb népies kiadásban akarja utjának eredményét nyilvánosságra hozni. Azután még néhány kötetet ad ki, melyek az expedíció eredményeit a tudomány szempontjából európai specialistáktól feldolgozva, foglalták magukban.

— **Körözött leányrabló.** A quersoldeni rendőrség táviratban értesíti a főkapitányságot, hogy az ottani erdőből egy ismeretlen férfi elrabolta *Herczinger* Walburga tízéves fölvivésleányát, aki ott epret szedett. A rabló 28—30 éves lehet, középmagas termetű, széles vállu, kisse sápadt, jól öltözködik. Barna ruhát, fehér mosott inget és szalmakalapot viselt. Irodalmi németleg beszél. Egyesek ájtása szerint ez szöke bajsza van. Az elrabolt leányka tízéves korához mérten magas, erős, sötét szöke haja van sápadt, az arca kissé napbarnított. Az a gyany, hogy a gyermekleány kóbor cigányoknak vagy leánykereskedőnek esett áldozatul.

— **Halálos baleset a gyepen.** *Párisból* jelentik, hogy *Michel Stern*, a híres sportsman, *Isac Sternnek*, a francia bank cenzorának és *Croisette* híres színésznőnek a fia tegnap *Elzhöben* egy akadályversenyen lebukott a lováról és szörnyen halt.

— **Marconi sikere.** *Rómából* táviratozzák: *Á* *Stefani*-ügynökség jelenti *Kronstaadtól*, mai kelettel: *Á* *éjjel* kaptá az itt veszteglő *Carlo Alberto* olasz cirkálóhajó a dróttalan táviró utján első nagyvonalú táviratokat *Toldhou* állomásról (*Cornwall*). Ezáltal először tettek kísérletet 1600 angol mérföldnyi távolságon. *Á* *Carlo Alberto* fölvevő-készülékének felállításán *Marconi* maga dolgozott tíz napig gróf *Solari* hadnagy segítségével. Ezek a kísérletek nagy fontosságúak; mert először használtak itt egy új fölvevő-készüléket, az ugynevezett detector magnescumot, amelyet *Marconi* két hónappal ezelőtt talált fel. A detector magnescum egészen önállóan működik, úgy, hogy a *Carlo Alberto* a *Toldhou*-ból jövő táviratokat fel tudta venni a nélkül, hogy az angol parton lévő dróttalan táviró-állomások segítségével lett volna szüksége. A fölvevő-készülék éppen úgy dolgozik, mint a telefon és az írógép. Sajátosága ennek a készüléknek, hogy éjjel jobban működik, mint nappal, *Marconi* azonban olyan szerkezetet készített, hogy a készülék nappal épp olyan jól működik, mint éjjel. *Marconi* lépéseket tett, hogy *Olaszországban* állomást létesíthessen, ahonnan *Angliával*, *Canadával*, az *Egysült-Államokkal* és *Dél-Amerikával* érintkezhetik. Reméli, hogy nemokára annyira tökéletesíti találmányát, hogy az egész föld körül fog táviratozhatni drót nélkül. *Viktor Emánuel* király nagyon érdeklődik *Marconi* kísérletei iránt.

— **Magyar építőművészek szövetsége.** A magyar építőművészek nemrégiben szövetséget alakítottak, melynek célján tűzték ki a hazai építőművészet fejlesztését és az építészek érdekeinek ápolását. A szövetség első mestere (elnöke) *Hausmann* Alajos műegyetemi tanár, második mestere pedig *Lechner* Ödön műépítész. A szövetség alapszabálytervezetét a vezetőség már beadta a tanácshoz, amely most pártolólaj terjeszti föl a belügyminiszterhez.

— **Az urf utat.** *Bécsből* jelentik nekünk, hogy egy *Bürger* *Ede* nevű fiatalember, egy nagy kávéház alkalmozója, gazdát mintegy másfél év óta körülbelül 50.000 koronával károsította meg szünetlen sikkasztások után. A 28 éves fiatalember ezt a pénzt jobbra eldörbölözte. Az utolsó hónapokban alig volt nap, hogy könnyelmű nők társaságában százakat el ne vert volna.

— **Halálozás.** Idősebb *Lipsey* Péter egri királyi közigyező, életének 82-ik évében ma meghalt. Magyarország 1847-iki renaissanceának és az akkori országos és megyei politikai mozgalmaknak egyik központjában álló tekintélyes alakja dőlt ki bílkei *Lipsey* Péterrel ki mint a volt *Heves- és Kőrös* Szolnok vármegye alispánja és országgyűlési képviselő jelentékeny részt vett a közélet mozgalmaiban. Az 1848-iki szabadságharcban fegyverrel kezében teljesítette hazafiai kötelességét; majd ügyvéd lett és gazdálkodott. Midőn 1874-ben a közigyezői intézményt életbe léptették, *Lipsey* Pétert kinevezték *Egerbe* királyi közigyezőnek és ezt a díszes állást közel harminc esztendőig viselte. Halála széleskörű rokonsága, ismerősei és tisztelői körében élénk részvételt keltett. Az elhunyt érdemes férfinak dr. *Lipsey* *Adám* hirlapíró-kollégák édesatyját sírta.

Konczek *János* földbírókos 78 éves korában elhunyt *Jászberényben*. Az elhunyt vitéz harcosa volt a szabadságharcok. 1848-ban a *Prágában* állomásozó nádor-buszárknál szolgált a szabadságharc kitörésekor 175 huszárral áttört a határon. A szabadságharc leverése után *Konczek* *Jánost* in éltette halálára ítélték, ami elől aztán több hónapon át bujdosott a *Jászberényi* tanyákon. A megkegyelmezés után a város komisszárúrává választotta s *Jászberényben* közismert és egyaránt becsült polgár volt.

Gozov *Gyula* zsámbéki apátbábszós tegnap éjjel 58 éves korában elhunyt *Székes*-őjérvárott.

— **Az olaszok sztrájk.** *Chicago*-ból jelentik, hogy ott még mindig több mint huszezer ember sztrájkol, mert a vasuti munkások és a vállalkozók közös tanácskozása eredménytelen volt. Azt a bérvesztéseget, amelyet a rakodómunkások és a fuvarosok a vasutaknál és más vállalatoknál szenvednek, naponként egy millió dollárnál jóval többre becsülik. A helyzet komoly.

— **Az amerikai zászló.** Az Országos Nemzeti Szövetségnek zászlószegeket megváltása gyanánt az amerikai magyarok zászlajára újabbán a következők küldöttek adományokat: *Id.* gróf *Zichy* *N. János* 100 K.-át; gróf *Pálffy* *István*, *Desswffy* *Aurélius* grófné, gróf *Wass* *Albert*, gróf *Károlyi* *Imre*, gróf *Szechenyi* *Péter* 50—50 K.-át; úv. *Szapáry* *Gézáné* grófné, *ij.* *Zichy* *Jánosné* grófné, *Samassa* *József* egri éreke 40—40 K.-át, *Kacsokovics* *Géza*, *Bizony* *Akos*, gróf *Keglevich* *Gábor*, báró *Zeyk* *József*, gróf *Szechenyi* *Gyula*, *Balás* *Árpád*, báró *Wodianer* *Albert*, báró *Solymossy* *Ödön*, gróf *Forgách* *István*, magy. államvasutak vonatkísérőinek segélyegylete, *Latinoics* *Géza*, gróf *Pejacsevich* *Pál*, báró *Inkey* *István*, gróf *Mailáth* *György*, gróf *Nyáry* *Kálmán*, gróf *Zichy* *Géza*, *Hódossy* *Imre*, *Burohard* *Béla* *Belavári* *Konrad* 20—20 koronát, *Budapesti* szőcsesegedék egylete 15 koronát, *Gerhardt* *Gusztáv*, *Vancsó* *Gyula*, báró *Feilitzsch* *Arthur*, báró *Rudnyánszky* *József*, *Bakonyi* *Samu*, *Babó* *Lajos*, *Borosjenői* *Jeney* *Lajos*, *Pozsgay* *Lajos*, báró *Nikolics* *Pedro*, *Mukits* *Simon*, *Hammersberg* *László* „*Testvériség*” dal- és önképzőkör, *Hermann* *Otto*, *Országos* *Gépész* *Egysület* 10—10 koronát és mások különböző összegeket.

— **Eltűnt leány.** Holtán Keresztély budapesti kőműves ma délelőtt megjelent a rendőrségen s elpanaszolta, hogy leánya, a 16 éves *Krisztina* két napja eltűnt. Elmondta a kőműves, hogy az ő gyanyja szerint a leányt a konstantinápolyi olasz nagykövetség attaséja, gróf *Beheimo di Chiomario* szöktette meg, ki mintegy két hét óta időzött a fővárosban. Ez idő alatt naponta eljárt a főváros egyik mulatóhelyére, hol a leány mint énekesnő volt alkalmazva. A leány feltűnő szépségével a grótot meghódította. Steierische Christel álnév alatt játszott a szinpadon, mely névre a szökés óta is érkezett levél a gróf aláírásával a leány lakására. Ebből a körülményből a boldogtalan apa azt következteti, hogy leánya a gróffal megszökött. A szerelmes pár, a levél tartalmából gyanítva, valószínűleg Konstantinápoly felé vette útját. Ezért kérte az apa a rendőrséget, hogy leányát, bárhol találja is meg, hozza vissza, miután a leány még kiskoru.

— **Egy őrlött rémtette.** Nagy-Szebenből táviratozzák: *Schall* nagy-szebeni borkereskedőnek huszonhárom éves öccse kalapáccsal agyonverte *Marschalko* kereskedőnek tizenhárom éves fiát és azután felakasztotta magát. A boncolás kiderítette, hogy *Schall* pillanatnyi elmezavarban követte el a gyilkosságot.

— **Trachomás közszép bíró.** Csongrád közszép tisztújító közgyűlésén Nagypál Imre gazdálkodót választották meg június 30-án főbírónak. Ugy látszott, hogy a választók mind belenyugszanak ebbe az eredménybe, de a felebbezési határidő utolsó napján a sok felebbezés között a főbíróra vonatkozólag is beérkezett a felebbezés, még pedig azzal az indoklással, hogy Nagypál Imre trachomában szenved, amely már átragadt egész családjára s attól kell tartani, hogy a vele való érintkezés folytán az egész közszépben elterjed a ragadós betegség.

— **Gyilkosság a vasuton.** Párisból táviratozzák: A páris-vasúti személyvonat egyik elsőosztályú kocsiában ma reggel gyilkos merényletet követtek el dr. *Ordenstein* német állampolgár ellen. Egy jól öltözött fiatalember késsel hasbaszarta, de *Ordenstein*nek volt még annyi ereje hogy megbuzhatta a vészjelzőt. A merénylet letartóztatott de nem akarja megmondani a nevét. *Ordenstein*nek, akinek állapota komoly, kórházba vitték.

— **Rablótámadás a Városligetben.** *Fehér* Mihály gyógyszerári alkalmazott az éjszaka a Városligetben sétált. Eljártában a fasor egyik padjára telepedett le. Nemsokára mellé ült egy ismeretlen férfi s beszélgetésbe kezdett vele. Amint így diskuráltak, az ismeretlen egyszer csak előkapta botját s *Fehér* fejbe vágta, rákiáltott:

— Add ide a pénzedet, vagy leülök!

Fehér ijedtében átadta 1 korona 40 fillért tartalmazó pénztárcáját, amivel az ismeretlen támadó elfutott. A rendőrség nyomozza a rablót.

— **Elsüllyedt gőzös.** Pétervárról jelentik, hogy a Luga folyón a varsói vasut preobraszenszkójai állomása közelében egy kis személyszállító gőzös, amely tele volt utasokkal, elsüllyedt. Hivatalos jelentés szerint 30 ember fűt vízbe. Csak a fedélzeten levő utasoknak sikerült megmenekülniök.

— **Az osztályorszájként húzása.** Az osztályorszájként mai húzásán *harmincezer* koronát nyert a 86582, *tizenötezer* koronát a 47230, *öttezer* koronát a 7872, *kétezer* koronát a 2527, 21597, 43625, ezer koronát a 63712, 33220, 86628 számú sorsjegy; *ötszáz* koronát nyert: 21576 98897 8703 31220 58286 56602 63078 68919 74781 20970 26723 68031 22061 37438 58123 8313 32301 41894 42275 49014 64282 21567 43655 96318 25198 59119 86789.

— **Rémi-mulató.** Király-utca 71. Mint értesülünk, a volt Sosomay-mulató (Király-utca 71. sz.) új bérő ké:be ment át. Az új bérő *Rémi* Tivadar, ki az egész helyiséget átalakítja és a legfényesebben rendeztetni be. Türevése oda oda fog irányulni, hogy a közönség pártfogását kiérdemelje és e célból már a napokban külföldi utra indul, hogy a Budapesten még nem látott erők szerződtesse. A mulató szeptember 6-án nyílik meg.

— **Cigányzene a Telefon Hírdombán.** Ma esti cigányzene közvetítésével kellemes szórakozást nyújt előfizetőinek a Telefon Hírdomb. Nyolc órákor megszólal a Hírdombó *riadój*e s ki som mozduva otthonról, pompás cigányzenéket hallhatnak az abonosok egészen 11 óráig. E cigányzene-átvitelt az Emke-kávéházból közvetíti a Telefon Hírdomb. E zenévitelt azonban megszakítást szenved 8 óra 15 perckor, mikor a külföldi társadalmatokat olvasgató fel a beszélő újság és fél 10—10 óráig, midőn az est folyamán érkezett legújabb hírek felolvasása van naprendben.

(x) **A Kanitz-féle betöréshez még megjegyezzük,** hogy a betörő a csak röviddel azelőtt beszerzett *Arnheim*-féle pénzszekrényt nem volt képes feltörni, mit annál nagyobb örömmel konstatálunk, mert míg az ember naponként hal hirt feltört osztrák eredetű szekrényekről, addig ezen pénzszekrény Budapesten készült és pedig az *Arnheim* cég IX. ker. Soroksári-ut 92. szám alatti gyárában.

A Campanile romokban.

Venecze, július 15.

Ádria királynőjét nagy szomorúság érte a Campanile beomlásával, melynek helyén nincs most egyéb, mint egy harminc méter magas romhalmaz. A szerencsétlenség erkölcsi jelentőségét szinte lehetetlen néhány szóval megmagyarázni, hisz a Campanile nemcsak a velenceieknek, hanem minden kontinens gyermekének, annak a millió megmillió vándornak, aki a Szt. Márk-téren gyűlt össze, a mult és a jelen generációinak is hatalmas emlékjele hangulatának élesztője és fölkelője volt. Aki ezentul Velencébe ér, annak szeme hiába keresi a város régi képét, az ősi harmóniába disszonáns hang vegyült, a régi gyönyörű képen folt esett s szinte vigasztalan az a gondolat is, hogy a fölséges szépségekből, melyeket Velence rejt, még oly sok maradt meg s hogy a Campanile romjainak tájéka még mindig nagy emberekről, nagy gazdagságról, világtörténeti eseményekről beszél. Tegnap már a Doge-palota pusztulásáról is sok szó esett. A velenceiek talán mindennap avval a gondallal ébrednek, hogy meghalhat egy darabja az ő régi dicsőségüknek. Először a Campanile, aztán egy része a Palazzo Realenek, talán a Doge-palota vagy a Szt.-Márk-templom. Egyik a másik után pusztul el s valóra válik a költő szava: Velence csak álom...

Sötét jövődőlés ez: kétségtelen, hogy a tengeri város vasoszlopai, melyek évszázadokon át hordták vállukon a legszebb várost, dacolnak még az idővel. De mégis gondolni kell minden eshetőségre, bár remegve képzeli el mindenki, hogy mindaz, amit egy nagy idő nagy művészei alkotnak, hirtelen romba dőlhetne. Aki bepillantott a reneszánsz történetébe s aki megtanult olvasni a néma kövekből, az tudja, hogy az ilyen épületek nem díszítő butorai csupán az olasz városoknak, hanem nemzeti életük, kulturhivatásuk szimbólumai, fölélelője az ősek erőnyeinek. Talán ezért borul most gyászba egész Olaszország, mikor híre veszi a Campanile beomlásának s talán azért van az, hogy minden olasz ember nemzeti szerencsétlenségnek tekintie a veszteséget s talán ezért indult meg már a beomlást követő órákban a hírlapok és a testületek gyűjtése a Campanile fölépítésére.

A Szent-Márk-téren egész nap nagy tömegek állanak. A rombadőlt torony körül katonaság áll sorfalat s este egyetlen lámpást sem gyújtottak meg Velencében. A tanács eközben rendkívüli tanácskozássra gyűlt egybe s ötszáz ezer lírát ajánlott föl a torony újjáépítésére. A takarékpénztár aláírásokat gyűjt s az aláírást százezer lírával kezdte meg. Az egész művelt világ szimpátiája száll most Velence felé s Európa megérti, hogy mi gyászolni való van egy régi, régi torony bedőlten.

S mialatt a hivatalos világ részvétének kifejezést ad, a velenceiek ott állanak a Campanile romjai előtt s miközben az elnémult harangot mutogatják egymásnak, mely szájjával fölfelé emelkedik ki a romhalmazból, esődesen könnyeznek. Hiába. A Campanile föl lehet építeni újból, de azt a Campanile, amely volt, visszavarázsolni sohasem lehet.

A kávéház előtt ültem, mikor féltékeny óra tájban irtózatos robajt hallottam. A kávéház asztalai megmozdultak s egy perccel utóbb jajveszékő emberek rohantak végig az utcán. Mindenki földregről beszélt s mindeuki abba az irányba szaladt, ahonnan a robaj hallatszott s ahol sűrű porfelhő emelkedett az ég felé. A Szt.-Márk-térre értem. Egyszerre elnémult a tömeg, mintha szívet szoritotta volna össze valami nagy, fojtó fájdalom. A tér olyan volt, mintha tűzvész pusztított volna rajta. A katonák kordont vuntak, futva jöttek a tűzoltók s hátraszorították a közönséget. A kíváncsiak a Rivára tódultak s hirtelen hangos sikoltás jelezte, hogy sokan beleestek a tengerbe. Most gondolák surrantak el a vizen s egypár pere alatt kimentették őket a vízből.

Szemtanuktól hallottam, hogy az összeomlás mindössze öt másodpercig tartott. Abban a pillanatban, mikor a torony beszakadt, a csucsán levő aranyozott angyalok a Márk-templom főkapuja elé zuhantak s tört szárnyakkal heverték a földön. A leomló torony összezúzta a Palazzo Reale könyvtárát és képtárát. A királyi palota két

árkádja romokban hever s sok üzlet is megrongálódott. Maga a Márk-templom is nagy károkat szenvedett, de nem igaz, hogy a *Prokurácia* is bedőlt. A kereskedelmi kamarát ideiglenesen a *Libreria*-ban helyezték el.

Ma már megkezdődött a temetés is. Kezdi elhordani a romokat s ami menthető, azt menteni próbálják. A környék összes palotáját, különösen a dózsék palotáját alaposan megvizsgálják s intézkedni fognak, hogy megóvják minden veszedelemtől.

A közoktatásügyi miniszter küldöttje, *Fiorelli* tanácsos is Velencébe érkezett már. *Fiorelli* avval van megbízva, hogy állapítsa meg, hogy kinek a hanyagsága okozta a torony rombadőlését. A miniszter különben a királynak is táviratozott Pétervárra s tudatta vele a katasztrófa.

Nagyon érdekes, hogy a Campanile sorsának *Kassandrája* is volt, egy *Vendrasco* nevű mérnök személyében, aki már néhány évvel ezelőtt megjövendölte, hogy a torony össze fog dőlni. Akkor kinevezték *Vendrascot*. Ma a nép ovációkban részesíti, ablakai alá vonul s éljenzi. Mintha ez segítene valamit a Campanile sorsán s visszaadná Velence ékességét!

Valóban mi sem segíthet. Egész párt alakult, mely azt vallja, hogy a Campanile nem kell újra fölépíteni, mert ezáltal a Doge-palota legszebb része válik szabaddá. Mások sürgetik a Campanile fölépítését s azzal érvelnek, hogy Velence történelmi képét meg kell őrizni. Míg azok vannak tulsúlyban, akik a fölépítést sürgetik s a kormány máris küldött ide két kiváló szakembert, akiknek az a feladatuk, hogy megállapítsák, vajjon a loggia maradványait nem lehetne-e megmenteni a romok közül. A nagy veszteségek közül legnagyobbak *Paolo Veronese* Saul áldozása című nagy képét tartják és egy *Tintoretto*-freskót.

A nagy szerencsétlenség után marad tehát némi vigasztalás. A Campanile újra fölépítik. Velencének újra meglesz a maga őrzője, védője a mesebeli kincseknek s hangulatkelője a modern embereknek.

(A katasztrófa.)

Venecze, július 15.

A városban már néhány nap óta nyílt titok volt, hogy a harangtorony íalán több repedés mutatkozott és a technikai biztosok, akik a toronyt tegnapielőt megvizsgálták, konstatálták, hogy a néhány nap előtt észlelt repedések azóta jóval megnagyobbodtak. A biztosok nem hitték ugyan, hogy közvetlenül fenyeget veszedelem, de mégis elhatározták, hogy azonnal megtesznek minden intézkedést az összeomlás megakadályozása végett. Azonban a repedések peroróperere nagyobbodtak s a biztosok kénytelenek voltak azonnal elrendelni, hogy a toronyőr és családja haladéktalanul elhagyják a toronyt s a közönséget figyelmeztették, hogy ne közeledjék a toronyhoz. Tegnap reggel akarták megkezdeni a torony megtámasztását, de *Ruspolti* építész reggel kilenc órákor észrevette, hogy nemcsak méztörmelék és tégladarábok, hanem különösen a keleti falnak egész maradványburkolata is a mélységbe zuhant. *Ruspolti* belátta, hogy már most semmi remény sincsen a torony megmentéséhez, fölkiáltott a toronyban levő munkásoknak, hogy sietve meneküljenek és ölszólította a téren összegyűlt népet, hogy távozzék. Egyuttal az összes lávákakat és ütegeket is bezárták. Kilenc óra ötven perckor beszakadt a torony és a csucsán levő aranyozott angyalok éppen a Márk-templom főkapuja elé estek, maga a főtorony pedig összeomlott. A romhalom pirámis alakban emelkedett a magasba és csucsra elérte a Palazzo Reale tetjét. Az összeomlás mindössze öt másodpercig tartott.

A Palazzo Reale hátsó részének homlokzata, ahol a királyi könyvtár és a képtár van, teljesen elpusztult. A királyi palotának két árkádja romokban hever és nagyon sok üzlet egészen a *Florian*-kávéházig erősen megrongálódott. Maga a Márk-templom is nagy kárt szenvedett. Ebben a pillanatban lehetetlen a kár összegét még csak megközelítően is megállapítani. A katasztrófa híre gyorsan elterjedt. A lakosság rémülve sietett a Márkus-térre. A terület katonák és tűzoltók igyekeznek szabadon tartani de az izgatott tömeg minduntalan átöri a kordont s e közben sokan megsebesülnek. Tíz órákor az a hír terjedt el, hogy a régi *Prokurácia* is bedőlt, de ez a hír nem volt igaz. Reméjük, hogy a bedőlt torony nem temetett embereket maga alá.

A közoktatásügyi miniszter *Fiorelli* tanácsosát, az olaszországi régiségök igazgatóját Velencébe küldte

annak megállapítása végett, hogy kinek a mulasztása okozta a torony bedőlését. A miniszter táviratot küldött a királynak Pétervárra, amelyben a katasztróáról értesítette.

Venecze, július 15.

Szemanuk ezt jelentik a katasztróáról: A harangtorony délelőtt tíz órakor irtózatossá robajjal dőlt be s az egész városban azt hitték, hogy óriási földrengés támadt, amely végpusztulással fenyegette Venecziát. Még a messzibb városrészekben is megmozdultak az asztalok és a székek. Az emberek jajveszékelték a robantak az utcára, ahol megtudták, hogy a harangtorony bedőlt. Erre a város minden részéből a harangtorony felé özönlött a lakosság és érdekes volt látni, hogy a szomorú látvány milyen hatást tett a lakosságra. A Márk-tér olyan volt, mintha tüzvész pusztított volna rajta, sűrű porfelhő nehezedett a tere s a bedőlő torony füstölög romhalomhoz hasonlított.

Margherita özvegy királyné a következő táviratot küldte Venecze város tanácsának:

Az első pillanatban el sem tudom képzelni Venecze gyönyörű képét a harangtorony nélkül. San Marco csodáit Sansovino loggiatája nélkül. Venecze fájdalmában osztozni fogunk mindazok, akiknek érzékük van a város dicsőséges történetéről.

Venecze, július 15.

Nasi közoktatásiügyi miniszter ma délután a hatóságok és a vizsgálóbizottság társaságában megnézte a harangtorony beomlása okozta károkat. A Márk-tér harmadrésze romokkal van borítva, ami teljesen megakasztja a közlekedést a Piazza és a Piazzetta között. A Sansovino-loggieta remek bronzparkányzata csaknem teljesen épen maradt, de maga a loggieta teljesen elpusztult. Legszébb domborműveiből csak egyes darabokat lehet látni. A Palazzo Reale könyvtárának a Márk-tér felé eső oldalán tíz méternél hosszabb darab elpusztult. Remélik, hogy az ott lévő Molin-, Tintoretto- és Schiavoni-képeket sikerül megmenteni. A torony tetején állott aranyanggal töredékeit a Márk-templomban őrzik. A Márk-téren egész nap nagy néptömeg volt. A községtanács temérdek részvételtáviratot kapott Olaszországból és a külföldről. A Márk-templom és a doge-palota megvizsgálása alkalmával konstataáltak, hogy ezeket az építészeti műemkeket nem érte baj. A Campanile és a Loggieta helyreállítására szükséges összeget hat millió lírára becsülik. Minden vonnalt temérdek idegen jön Venecziába. Egész Olaszországból és külföldről adományok érkeznek a torony helyreállítására.

(A katasztrófa okai.)

Venecze, július 15.

Miután a lakosság némiképp felocsudott a katasztrófa megdöbbentő hatása alól, természetesen mindenki: a veneczei polgár épp úgy, mint az idegen, arra a kérdésre keresi a választ, mi idézte elő a Campanile oly hirtelen beszakadását. E tekintetben a legkülönbözőbb vélemények hallatszanak, igen soknak persze semmi alapjuk sincs. A nép körében azt hiszik, hogy az ősrégi épület szilárdságát a körülötte végzett kövezési és csatornázási munkálatok rendítették meg. Azt is állítják, hogy Sansovino loggiájának legutóbbi restaurálása alkalmából a harangtorony falai erősen megrongálódtak. Tény az, hogy már évek óta dolgoznak azon, hogy restaurálják a torony téglakonstrukciójának külső rétegét, minthogy az idő nagyon megviselte.

Július 9-ikén a loggia fölött repedést észleltek a torony falában és a városi hatóság elővizsgálati intézkedéseket tett. Már vasárnap e repedés táglult, amely azután s tovább terjedt és most már bizottságot küldtek ki az épület megvizsgálására, és véleményes jelentéssel végett összehívták Venecze tartomány mérnöki bizottságát és a bizottsági vizsgálat tudvalehetőleg vasárnap meg is történt. Vasárnap kilenc órakor megtörtént a Lidón a szokásos ágyúlövés. A városi profektus ugyan aggodalmát fejezte ki, hogy e lövés folytán még veszedelmesebbé válhatik a Campanile falán észlelt repedés, de a mérnökök kizárták tartották minden veszedelmet. Tegnap reggel észrevették, hogy a harangtorony falán mutatkozó repedés 15 milliméterrel ismét tovább terjedt. A helyett azonban, hogy azonnal megkezdtek volna a munkát a torony biztosítása végett, a hatóság csakis a Márk-tér és környékének elzárására szorított, amit a rendőrség hajtott végre.

Délelőtt féltíz órakor a torony beomlott és ennek következtében összezuhanzott a Loggia és beszakadt a királyi palota szomszédos sarka. A beomlás földrengésszerű rázkódást okozott, a házakban megmozdultak a falon lógó, vagy a padlón álló tárgyak, az egész városban hallani lehetett az összeomló falazat recsegését és még a távolabb fekvő városrészekben is, nem tudva, mi történt, a mennydörgésszerű robaj és rázkódás óriási pánikot idézett elő. Az emberek kirohantak az utcára. Borzasztó futkosás támadt és mikor

megtudták az emberek, hogy mi történt, az egész nagy tömeg a Márkus-tér felé hömpölygött.

Mint szemanuk beszéltek, a beomlás úgy történt, hogy a torony körülbelül a középtől lefelé kitágult és így magába vette a torony felső felét. E közben borzasztó porfelhő keletkezett, a beomlott torony füstölög romhalomhoz hasonlított és még jóval a katasztrófa után is nehéz porfellegek lögtak a Márkus-tér felett. Nemsokára katonaság szállta meg a teret.

Venecze, július 15.

A Campanile beomlását egy szemanu a következőképp esetelei:

Délelőtt fél 10 órakor a Márkus-téren összegyűlt tömeg tompa zajt hallott. Ugyanekkor észrevették, hogy a torony északnyugati oldalán egy körülbelül két méter hosszú fal levált és lezuhant. Nemsokára nagyobb kövek és tégladarabok hullottak le. A következő pillanatban megújult a torony óra falán levő hasadása, amely villámcsapás következtében már 150 évvel ezelőtt keletkezett és mindjárt utána a torony minden oldalról szétvált s összeomlott, mint a kártyavár, ha alóla kirántanak egy kártyát. A tömeg rémülve rohant és kétségbeesetten sikoltozva vitte tovább a szomorú hírt. A Molin és a Riván akkora volt a tolongás, hogy sokan a vízbe zuhantak, ahonnan azonban a gondolások kimentették őket.

(Wagner Ottó a beomlásról.)

Wagner Ottó bécsi építész, a modern architektúra nagymestere aki husz évvel ezelőtt az első díjat nyerte a mi országhazunk pályázatán, a következőképp nyilatkozott a San Marco-torony beomlásáról:

Az én nézetem szerint *előbb-több egész Venecze el fog pusztulni*. Az alépitmény, amelyen a lagunák városa emelkedik tönkre ment, a cölöpök elkorhadnak és rothadnak és nem bírnak többé ellentállani a roppant nagy felső nyomásnak. A talajnak sok év óta észlelt ingadozásai és süllyedései folytán szakadatlanul javításokra és igazításokra van szükség, amint hogy Venecziában egyes épületeknek állandóan dolgoznak. Így csak néhány év előtt alaposan renoválták a doge-palotát és valahányszor Venecziába mentem — és én ismerem a várost már harminc év óta — mindannyiszor láttam majd ezen, majd azon az épületen az építészeket, az építőmestereket, a kőműveseket. Mindez meglehetősen biztossággal bizonyára arra enged következtetni, hogy a századok folyamán az alépitmény vesztett szilárdságából. Ezenkívül természetesen még más okok is járulhattak a harangtorony beomlásához, amelyeket ma, amikor még a beomlás módjának részletei hiányoznak, meghatározni nem lehet. Repedés rég volt a toronyon, talán meghasadt egy gyűrű is, amely összetartotta a falazatot. Hogy a műszaki biztosságok, amelyek annyiszor megvizsgálták már a torony állapotát, nem vették észre a kétségtelenül hosszabb ideje fenyegető veszedelmet, sőt ellenkezőleg minden veszedelmet kizártak mondtak, talán — részben abban is leli magyarázatát — és ezek nem szándékom bebecsülni az olasz szakembereket, hogy az olaszok, ami az architektúrát, a homlokzatot és a díszítést illeti, az első sorban állanak, de a szerkezet és az alépitményi munka dolgában nem foglalják el ugyanazt a helyet, mi mellett nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az alépitmény megvizsgálása éppen Venecziában roppant nehézségekkel jár.

SZÍNHÁZ, ZENE

*** **Lámpa az ablakban.** A zajos vigszínházi esték vidámsága vonult be ma a krisztinavárosi színház szellős falai közé. Akik gunyos mosolyal fogadják a nyári premiereket s az aréna felé való járást csak kényszerűségből űzik, kénytelenek voltak elismerni, hogy a *Lámpa az ablakban* telivér francia bohózat. Az *X. asszony* szerzőinek ez a darabja is tele van kitűnő figurákkal. Valamennyi között legsikerültebbek talán az „igen nővérek”, akik még senkinek sem mondtak nemet s a szolgának felcsapott rendőr, aki a végletekig fokozott konfidenziájával egyike a legjobb karrikatúráknak, akit valaha színpadon láttunk. A színészek összesen kiaknázták hálás szerepeiket s meglepő összjátékukkal a nyári nívót jóval meghaladó előadást nyújtottak. A kiállítás díszes s ha még a rendező derék munkájáról is megemlékezünk: elmondunk minden jót a derék társulatról, amely valóban megérdemli azt a meleg szeretetet melyben a nagyszámú közönség a mai bemutató sikere alkalmából részesítette.

*** **Vakok hangversenye.** A vakokat gyámolító országos egyesület legutóbb tartott fényes sikerű hang-

versenyét 20-án, vasárnap délután 5 órakor, a vakok országos intézetének (VII István-ut 95. sz.) dísztermében megismételték.

*** **A Vigszínház művészei a vidéken.** A Vigszínház művészársasága a vidék nagy városában mindenütt sikerrel vendégszerepel. *Szabadkán* csak egy előadást akartak tartani a művészek, de a közönség lelkesedése még két előadásra ott tartotta őket. A *Niobe* című szerepében *Szerényi Gizella* aratót lényesen sikert, a *Fáholynak Hegedűs* Gyula, *Nikó Lina*, *Tapolcsai Dezso*, *Rónasszéki* toszettek. — *Aradon* vasárnap este zsulolt ház előtt játszották az *Órnagy urat*. Hétfőn a *Zsaba* került színre és már délelőtt elhogytak az összes jegyek. A művészek kosszorú helyzetek a vértanuk emlékére és megkoszorúzták *Kecskeméten Katona József* meliszobrárt is. *Aradról* Kassára, majd ismét Debreczenbe mennek a művészek, ahol még kétszer előadják az *Órnagy urat*.

*** **Operaelőadás a krisztinavárosi színházban.** Érdekes operaelőadás lesz szombaton a krisztinavárosi színházban; színre kerül *Verdinek Ernáni* című híres operája, mely évekkel ezelőtt állandó műsor-darabja volt az Operaháznak. *Kressányi* igazgató ezennel állandóan kultiválni fogja az operákat egy budai színházban a nyári idény alatt, mint téli állomás-helyén, Temesvárott. Erre való tekintettel jóval megnagyobbította a karszemélyzetet és a zenekart. Az *Ernani* szombati előadásában résztvesznek *Anday Blanka*, *Mihályi Ernő*, *Környei Béla* és *Vada Altréd*.

*** **Botrány egy színházban.** A *karisbadi* varieté-színházban, mely *Blasel* bécsi színész igazgatása alatt áll, vasárnap este nagy botrány történt. A *Csintalan fiúk* előadását hirdették, egy berlini szintársulat közreműködésével. A fölemelt helyárak mellett a színház zsulolásig megtelt. A műsor első része rendben folyt le s csak *Iwald* Lipót paródisztikus megjegyzéseit találta sértőnek a közönség. *Iwald* ugyanis azt hangoztatta, hogy a közönség az előadást nem érti és szemrehányásokkal illette, hogy nem elég előkelő. A közönség, mely javarészt a földözökből állt természetesen elégedetlenkedett. Nyugtalankodni kezdtek, mire a rendező lépett a színre és oly érthetetlenül beszélt hogy még az első sorokban sem hallották. Az előadás második része oly unalmas volt, hogy többen sipokkal és automobil-jelzőkkel kezdtek lármát űtni, úgy, hogy a szereplők szavát érteni sem lehetett. A botrány peroróli-perore növekedett s hiába kérték a páholyokban s a földszinten ülők, hogy az előadást folytassák. A két párt ezután összetűzött egymással. *Iwald* végre újból a színre lépett és kijelentette a társulat nevében, hogy előadásuk a karisbadi színház és a karisbadi közönség számára oly előkelő volt, hogy nem értették meg. Erre oly leirbatatlan botrány kerekedett hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie és az előadást beszüntették. *Blasel* igazgató végül bocsánatot kért *Iwald* tapintatlan nyilatkozatáért, amibe a közönség beleyugodott. A berlini színészek másnap reggel elutaztak Karisbadból.

*** **A Tarka Színpad körúta.** A vidék nagyobb városában mindenütt nagy sikerrel vendégszerepel a Tarka Színpad társulata. Legutóbb *Debreczenben* hat estén át játszották s minden este zsulolt ház nézte előadásukat. *Kornai Berta*, *J. Vársárhelyi Vilma*, *Iványi Antal* és *Baumann Károly* lelkes ünneplés tárgyai. *Nagyváradon* a Tarka Színpadnak három estevel meg kellett toldania a vendégjátékát s a nagyváradi lapok a ldgnagyobb díszlettel írják a magyar varietéről, amely irodalmi értékű műsorával valóban életképes zsánert mutat be, s bár a fővárosban csak rövidbe létezteti előadásokkal szerepel, a vidéken egy egész esté betöltő műsorával kiválóan szórakoztat. Szombaton a Tarka Színpad az *aradi* színházban kezdi meg vendégjátékát.

*** **Vidéki színészet.** *Zilahy Gyula* mult szombaton fejezte be nagyszerű aradi szonját. Harmadétl hónap alatt megcsinálta Arad közönsége a társulatot, mely a vidék legjelesebb erőiből van összeállítva. A sajtó egyöntetűen meleg hangban emlékeztet meg a társulat működéséről, különösen kiemelve *Zilahy* igazgató ádozatkészségét a darabok kiállítása és rendezése körül. A társulat most egy havi szünetet tart, azután *Gyulára* vonut be és október 1-én kezdi meg újra működését Aradon.

MŰVÉSZET

□ **Mátyás király szobra.** Kolozsvárott végleges elhatározás szerint október 17-ikén leplezik le *Mátyás király* szobrát országgrázoló ünnepszeg keretében. A szobor talapzatát most rakják le a *Mátyás király-téren*, melyet parkíroznak, hogy aztán a város közönségének sétatere legyen. A leleplezési ünnepszeg programját csak akkor fogják végleg megállapítani, ha már tudni fogják, eljön-e a király is a nagy ünnepre.

□ **Marco da Rello.** Ez a gyűjtő-címe annak a négy pompás művész-novellának, melyet a *Magyar Szalon* legújabb száma közöl mutatóba *Gergely István*-nak, a kitűnő írónak *Lemondás és egyéb elbeszélések* című, most sajtó alá kerülő kötetéből s ez alkalommal a novellák rokonszenves íróját írásban és képen is megismerteti olvasóival. A finom tollal írt no-

vellákon kívül sok érdekes közlemény és kép díszíti a Magyar Szalon júliusi füzetét, melyek közül különös hangsúlyt kell kiemelniük Kéry Gyulának felette nagybecsű, érdekes és vonzó ismeretességét a Petőfi-ereklyéről.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ Az Újságkiadók Lapja júliusi száma érdekes tartalommal jelent meg. Három oldalon ismerteti dr. Márton Sándor az új osztrák sajtóörvényét. Az Újságkiadók Országos Szövetségének hivatalos lapja különben is bővelkedik érdekes hírekben, közleményekben, melyek a községeit épp úgy érdeklik, mint a sajtó munkásait. Az újságkiadók lapját szerkesztik Rábel László, a szövetség titkára és Lenkei Zsigmond, a szövetség jegyzője.

○ A Vasárnapi Újság július 13-iki száma 87 képpel s érdekes tartalommal jelent meg. A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyedévre négy korona, Politikai Újdonságokkal és Világkrónikával együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.)

FŐVÁROS

(*) **Ebzárlat.** A második kerületben elfogtak egy kóbor kutyát, amelyen megállapították a veszettséget és ezért az előjárásig negyven napi ebzárlatot rendelt el. Az ebzárlat e hó 12-étől kezdődik és a negyven nap alatt a kutyákat otthon megkötve kell tartani, az utcákon pedig harapás ellen biztos szájkosárral ellátva, pórázra kell vezetni. Aki a rendelet ellen vét, az 200 koronájig terjedhető pénzbüntetéssel, behatároltasság esetén pedig megfelelő elzárással büntetik.

SPORT

•• **Nemzetközi kerékpárversenyek.** Vasárnap, tolvóló hó 20-ikán délután 5 órakor tartta a csömörüi millenáris versenypályán az Olympia Sport-Egyesület XVI. nemzetközi kerékpár- és motorversenyét a következő sorrenddel: Vadászereny, Vendegek versenye, Főverseny, Motorverseny, Júliusi handicap, Egyórás verseny. A sprintversenyekben ismét találkoznak Magyarország bajnoka: Bihary, a műhenői bajnok, Hoffmann, a berlini Müller. Frishe és Hoffmann. Csütörtökön, tolvóló hó 17-ikén este 6 órakor Fischer és Gerger matschelní fog egymással ismét 20 kilométer távon.

•• **Dunabajnokság.** Vasárnap rendezte a Magyar Athletikai Klub bécsi és budapesti versenyzők részvételével nagy dunai uszó-versenyét a budai Dunában az újpest-budai hidtól a M. A. K. margitszigeti klubházáig. A távolság 5000 méter volt. E versenyre *Augusta* tengerceggasszony tűzött volt ki vándordíjat. 14 nevező közül 10 indult; 10 induló közül három feladta a versenyt, közülük Halmay Zoltán, akit a védő Gráff Károly legkomolyabban ellenfelelnek tartottak. A hét beérkező közül öt lényesen győztes lett Gráff Károly M. A. K. 42 p. 2 mp. alatt, 2. Kestler Géza W. A. C. Bécs. 45 p. 25 mp., 3. Harmadik Hóhel János M. A. K. 45 p. 26 mp., 4. Blau Henrik W. A. C. Bécs 45 p. 40 mp., 5. Balogh Gusztáv M. A. K. 45 p. 56 mp., 6. Horváth Elemér Balaton U. E. 48 p. 18 mp., 7. Freund Dezső M. T. K. 49 p. 54 mp. A győztes a bajnoki címet s a M. A. K. aranyérmét, s az összes beérkezők ezüst-, illetve bronz-érmeket nyertek. A bajnoki versenyzőket előlány-verseny volt kapcsolva, melyben 1. Hóhel János 2. Balogh Gusztáv, 3. Horváth Elemér lett. A versenyzőket oszavargó és csónakok kísértek. Nagyszámu regatta-csónak lepte el a budai Dunáigat s a két hidról és a budai Dunáig mindkét pontjáról is nagy közönség figyelte a verseny lefolyását.

•• **Lawn-tennis versenyek.** A duna-haraszti lawn-tennis egyeslet a jövő hó végén és szeptember hónap elején rendezi ez idén lawn-tennis versenyét, amelyek iránt minden esztendőben nagy az érdeklődés a sport-körökben és az amatőrök között. Lesznek nyílt versenyek, amelyekben bárki is résztvehet és lesznek zárt versenyek, amelyekben csak a haraszti és környékbeli nyaralók vehetnek részt. A versenyekre igen szép díjakat és tiszteletdíjakat tűznek ki.

•• **Karlsbadi versenyek.** A mai versenyek fő-futama a *Giesshübl-új* volt, amelyben igen érdekes finish után *Nina* győzött egy fejhosszal *Béna* előtt, míg *Garáda* szintén fejhosszal lett harmadik. A *Két-évesek Handicapjában* holtverseny volt *Bonanza* és *Partnerin* között. A *Kétévesek eladóversenyében* a favorit *Lady Hinton* győzött, de *Pörge* közelebb lehetett volna hozzá, ha a startnál 20 hosszát nem veszít. *Holmes* jockey ma két versenyt nyert a kitűnő formában levő *Dyer*-lovakon. A versenyek részletes eredménye a következő:

I. Alohi-új. **Gátverseny-Handicap.** Díj 4000 korona. Távolság 3200 méter. Dreher A. Brom a (Huxtable) első. Mr. Burnett Philosophja (Nigthingall) második. Mantner V. Pausaniasa (Poole) harmadik. Totalizátor: 10: 39.

II. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Báró Königswarter H. *Lady Hinton*-ja (Bouta) első, Mautner V. Windhund-ja (Southey) második, Krausz L. Döntő-je (Marinkovits) harmadik. Azután: Pörge, Joorisse. Totalizátor: 10: 18. Helyrefogadások: I. 50: 69. II. 50: 121.

III. **Giesshübl díj (Handicap).** Tiszteletdíj és 5000 korona, távolság 1200 méter. Schindler L. *Nina*-ja (Cleminson) első, Herzog M. Béza-ja (Witton) második báró Springer G. *Garáda*-ja (Taral) harmadik. Azután: Maoulai, Sajó, Hippias, Maestro. Allerweil fidel Duranyi. Totalizátor: 10: 67. Helyrefogadások: I. 50: 98. II. 50: 180. III. 50: 82.

IV. **Tepi-díj (Allamdíj).** Díj 4000 korona. Távolság 2400 méter. Biaskovich E. *Posztabiró*-ja (Holmes) első, br. Auersperg T. Fakir-ja (Adams) második, br. Springer G. Gallait-ja (Taral) harmadik. Totalizátor: 10: 26.

V. **Kétévesek handicapja.** Díj 3000 korona. Távolság 1200 méter. Mautner V. *Bonanza*-ja (Southey) első, Krausz L. *Partnerin*-je (Holmes) második, Herzog M. *Tilly*-je (Gilchrist) harmadik, azután: Fritzl, Mongolin, Kényur, Lehel. Totalizátor: 10: 29. 10: 16. Helyrefogadások: I. 50: 87. II. 50: 65. III. 50: 80.

VI. **Eladók handicapja.** Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. Mr. C. Wood *Fülpje* (Holmes) első, gróf Fries M. Kalupria (Barker) második, Herzog M. *Wittelsbachja* (Finán) harmadik. Azután: Kendőz. Totalizátor: 10: 29. Helyrefogadások: I. 50: 66. II. 50: 86.

VIDÉK

— (Szatmár-Némethi) város törvényhatósága tegnap tartotta közgyűlését, amelyen főjegyzővé *Körösmezey Antal* közigazgatási tanácsost, ennek helyébe pedig *Tankóczy Gyula* tanácsjegyzőt választották meg.

— (A szepesmegyei tantögyesület) ezidei közgyűlését e hó 14—15-én tartotta meg *Gölmészánán*. Az erősen látogatott gyűlésen, melyen gróf *Csaky* főispán. *Raisa* alispán és számos megyei notabilitás vett részt, a megnyitót beszéd után az egyesület tevékenységéről számoltak be. Több egyesületi ügy elintéztetvén, a gyűlés véget ért. Délután a F. M. K. E. szepesvármegyei választmánya tartotta évi közgyűlését. A magyar nyelv sikeres terjesztéséért többeket megjutalmaztak.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Az új koronaügysz.** Dr. *Szekely* Ferenc koronaügysz ma vett részt először a kuriai tárgyalásokon. Mivel az összes koronaügysz-helyettesek szabadságon vannak, egyedül ő látja el a tennivalókat szeptemberig.

§§ **Dr. Grün Ede a vádlottak padján.** Az 1161-út 75. számú ház lakásait *Behun* István és neje kiadták bérletbe, egyik bérelőjük *Barabás Anna* kifőző nő volt. A kifőzőné februárban 25 forint lakbérrel hátralekban volt, mire *Behunék* felmondották neki a lakást. Május elsején *Barabás Anna* lakását *Behunék* Molnár Jánosnak és nejének adták bérbe. Molnárék be is akartak hurcolkodni, de *Barabás Anna* kijelentette, hogy ő nem költözik ki, mert neki a lakást nem mondották fel. A kellemetlen helyzet tisztázására *Behunék* odahívták jogtanácsosukat, a jelenleg vizsgálati fogságban levő dr. *Grün* Ede ügyvédet, aki meghallgatva az eset előzményeit, azt a tanácsot adta. *Behunék*nak és Molnáréknak, hogy egyszerűen dobják ki *Barabás Annát* a lakásból. Molnárék és *Behunék* a közeli pálinkamérésből előhívták erre néhány napszámost s ezekkel behatolva *Barabás Anna* lakásába, innen a butorokat kihordatták s őt magát pedig, mikor ezen eljárás ellen tiltakozni mert, véresre verték.

— Az elköltöztetés ezen udvariati formája miatt *Barabás Anna* panaszt emelt ügyvédje útján úgy dr. *Grün* Ede, valamint *Behun* István és neje és Molnár János és neje ellen becsületsértés, magánlakásértés és könnyű testisértés vétségei miatt a büntető-járásbíróság előtt megtartott tárgyaláson a bíró úgy dr. *Grün* Ede, mint *Behun* István és nejét íelmentette a becsületsértés, illetve magánlak- és könnyű testisértés vétsége alól, ellenben Molnár Jánost és nejét büntönek mondogta ki a könnyű bíró a könnyű testisértés vétségében s Molnár 5 napi, feleségét pedig 3 napi rogháza ítélte. A panaszosnőnek, *Barabás Annának* felelővessé folytán ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék felelőbbviteli tanácsa *Gajdosz* táblai bírő elnökele és dr. *Baráth* Zoltán bírő előadása alapján. A tárgyaláson jelen volt dr. *Grün* Ede is akit egy foghóór kísért fel cellájából a tárgyaló-terembe s itt komoran helyet foglalt a vádlottak padján. *Behun* István és neje is megjelentek a tárgyaláson, de Molnár és felesége nem jöttek el erre. A törvényszék az előadó bírő ismeretése után indokainál fogva helybennagya az elsőbíróság ítéletét.

§§ **A végrehajtó bünel.** Szombathelyről táviratozzák: *Fabian* Zsigmond városi végrehajtót a szombathelyi törvényszék 16 rendbeli büncselekményért

gyévei és háromhónapi börtönrre ítélte. Az ítéletben úgy a vádított, mint az ügyész megnyugodott.

§§ **Az államvasutak sikkasztója.** *Radó* Aurél, a brassói máv. átlomás áruteladási pénztárosa, a kezelésére bizott hivatalos pénzekből 10.000 koronát meghaladó összeget sikkasztott. A brassói törvényszék előtt *Radó* azzal védekezett, hogy a szükség, a szerencsétlen körülmények késztették végzetes tettére. A sikkasztás négy ízben követte el, az első 1890. augusztus havában. Egy délután 5000 koronát készített ki asztalára átszállítás végett, hirtelen ideges roham érte utól, rosszul lett és aléltan dőlt az asztalra. Mikor fölébredt, a pénzt nem találta sehol. Kétségbeesett, de mert nem voltak pozitív bizonyítékai, nem merle az esetet feljelenteni, hanem elhatározta, hogy sajátjából fogja helyre-pótolni. Egy bankból kért is 5000 koronát erre e célra. Időközben a jelzett bankkal román pénzbevéltási üzletbe fogott. Egyszer 8000 koronát vett át beváltás végett. A pénzt sezebbé tette, de mire az állomásra ért, nem találta sehol. A kényszer megint a hivatalos pénzhez való nyúlásra késztette, abban a reményben, hogy a banktól esedékes osztalékból majd pótolni fogja a hiányt. A banktól azonban csak kisebb osztalékat kapott és így a hiányt pótolni nem tudta. A törvényszék *Radót* hivatali sikkasztás büntetésében mondogta ki büntönek és elítélte *hatévi fegyházra, ötévi hivatalvesztésre* és politikai jogainak elvesztésére. A vádlott és védő semmiségi panaszait ma a királyi Kuria szüneti tanácsa, dr. *Szekely* Ferenc koronaügysz előterjesztésére, elutasította.

§§ **Megduplázott fegyház.** Tizenegy esztendő házasság után laképnlé hagyta a férjét *Dancsu* Juoné, temes-miklósi oláh asszony s régi kedvesével, *Ambrus* Jovánval lépett közös háztartásra. A férj csalagatta hozzá, de mivel az asszony rá sem hederített, megízente neki, hogy bosszút áll ráta. Tavaly, október 7-én valami becsületsértés dolgában az asszony szeretőjével együtt megjelent a károlyfalvi járásbíróságnál. Ott megszületett neki, hogy férje a hivatalos helyiség körül ólálkodik. Rossz sejtélemről győződten előadta a járásbírónak, hogy fél az urától, aki az életére tör. A járásbíró megnyugtatta az asszonyt. Amint a tárgyalás után hatodmagával kocsiara ült, az országúton elébe toppant a férj. Hatalmas fűtykésével lejevágta *Ambrus Jován* t s revolvert rántott. A következők pillanatban két lövés dördült el. Az asszony szíven találva, holtan rogyott össze, a másik golyó a vetélytársat találta, aki rövid idő múlva a járásbírószágon meghalt. A fehértemplomi esküdtbírószágon *Dancsu* Juoné két rendbeli szándékos emberölés büntette miatt *nyolcévi fegyházra* ítélte, de mivel az esküdték verdiktje emberölésről, az ítélet pedig gyilkosságról szólt, a Kuria az ítéletet megsemmisítette s az esküdtészeket új tárgyalásra utasította. A második alkalommal az esküdték a vádlottat a hivestáron elkövetett gyilkosságban és szándékos emberölésben mondogták ki büntönek, mire a törvényszék *tizenötévi fegyházra* ítélte. A benyújtott semmiségi panaszt ma *Szentimrey* Jenő bírő előadása után dr. *Szekely* Ferenc koronaügysz indítványára a Kuria visszautasította.

§§ **Pénzvaraban.** Az Arany Sas-fogadóba az idén május 24-én beszállt *Grünfeld* Gyula székhámas s *Buchhalter* Gyula nevet irt a bejelentőlapra. Másnap *Buchhalter* Gyula nevére 250 korona érkezett Egerből s *Grünfeld* megkérte *Dröhlich* Samut, hogy igazolja a levélhordó előtt. *Dröhlich* szivességből igazolta *Grünfeld*et, mire a levélhordó átadta neki a pénzt. Utóbb kiderült a következő család: *Grünfeld* táviratot küldött Egerbe *Buchhalter* Samu kereskedőnek s Gyula fia nevében pénzt kért tőle. Az öreg elküldte a pénzt, *Grünfeld* pedig fölvetette és elköltötte. A kárt *Dröhlich* Samunak kellett megtértenie, *Grünfeld* ellenben a törvényszék elé került. Ott egy takarékkönyv meghamisításáért is felelősségre vonták s ma család és magánokirathamisítás büntette miatt *egyévi börtönrre* és nyolcvan korona pénzbüntetésre ítélték. Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére föllebbezést jelentett be.

§§ **A kolozsvári levélhordó gyilkosa.** *Fridrich* Ferenc asztalos-legény Kolozsváron meggyilkolta és kirabolta *Bürger* Károly levélhordót, amiért köztételekkel ítélték, cinkosai pedig nagy fejnagybűntést kaptak. A büntőgy iratai múlt hónap végén érkeztek a Kuriahoz, ahol *Szegeho* Ignác bírónak osztották ki. Úgy volt, hogy a szüneti tanács a bétlen jog a benyújtott semmiségi panaszokkal foglalkozni, de mivel az aktákat hiányosan szerették föl, pótlás végett visszaküldték valamennyit a kolozsvári törvényszékhez.

§§ **Lueger pöre.** *Bécsből* írják: A bécsi polgármester, dr. *Lueger* becsületsértési pört indított *Jedek* Valentin, a mézszárosok testületének elnökhelyettese ellen, aki a testület hivatalos lapjában támadásokat intézett ellene. Ez eset még az időből datálódik, mikor a bécsi mézszárosok sztrájkolni akartak és egy álló napig nem vásároltak a marhavásáron. Akkor *Lueger* megjelent köztük és ígéreivel rábírta őket, hogy a sztrájkotól álljanak el. Ezeket a nagyhangú ígéreteket azonban *Lueger* nem váltotta be s ez volt az oka *Jedek* támadásainak. A tegnapi végtárgyalás azzal végződött, hogy *Jedek* megígérte, hogy bocsánatot kérő nyilatkozatot tesz közzé.

Nyíltér.

A legjobb és legszébb utazó-bőrúndok és utazó-készletek a legelőbbtől a legújabb minőségű kaphatók

Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari egyenruha-szállítóknál
Budapesten, Váci-utca 35. szám.

Sorsjegy ára csak 50 fillér.

Pozsonyi Kiállítási Sorsjegy.

1089 nyeremény 85.000 korona értékben.

Főnyeremény **50.000** kor. értékben.

Hu-ás visszavonhatatlanul 1902. szeptember 21-én.
Sorsjegyek kaphatók minden banküzletben, sorsjegy-elárulási-
helyen és dohányüzletekben, valamint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövet-
ségének kiállítási sorsjegyirodájában.
Budapest, V. ker., Nádor-utca 16. szám.
Dohányüzlet- és tüzelőanyagok jutalék mellett kapnak
sorsjegyet bizományúba.

Sorsjegy ára csak 50 fillér.

Vidékre pontosan szállít a Szt.-Lukácsfürdő-K. Ivtálat, Budán.

Míg a legutóbbi időkig egyetlen víz sem volt egészen biztosan adagolható

a vérköpésben, szivbajban és asthmában szenvedő embereknek, az újabb kísérletekkel kiderült, hogy ilyeneknek egyedül a

MARGIT

GYÓGYFORRAS

„Margit-telep, — Bereg-megye“

vize ajánlatos fogyasztásra, a mely ezek mellett nemcsak a **huzgyszervek** betegségeiben legjobb víz, hanem a **legkínzóbb borviz**, és enyhén sós íze miatt mindenki, még a **legkisebb gyermekek is szívesen veszik magukhoz** a gyomor és légcső hurutos megbetegedésénél.

Kapható minden gyógyszár és fűszerkereskedésben.

Országos főraktár:

EDESKUTI L. cs. és kir. udvari szállítóknál,
Ásványvíz-nagykereskedő Budapesten.

Választmányi határozat.

A balázsfalvi Magyar Kaszinó elnökségétől.

16. szám.
1102.

A balázsfalvi Magyar Kaszinó választmánya e hó 12-én tartott ülésben 4. pont alatt a következő egyhangu határozatot hozta:

A kaszinó választmánya megütözését fejezi ki a **Pesti Hírlap** azon eljárása felett, hogy az a folyó évi június hó 14-iki számában „Tüntetés Balázsfalván” cím alatt, egy az itteni viszonyokról ferde képet nyújtó, határozatlan magyargyalzó cikknek — mely hallomás után iratott meg — minden kommentár nélkül helyt adott és az ezen cikke vonatkozó — a magyar álláspontnak megfelelő — helyreigazító közleménynek a lap hasábjain helyet szorítani nem tudott; miután a lap ez által teljesen ellentétbe helyezkedett az itteni magyar körökben uralkodó felfogással és a kaszinó álláspontjával — a **Pesti Hírlapot** a kaszinóból kirekeszti — ezen határozattal a kaszinó tagjaitól közli és arról a **Pesti Hírlappal** egyetemben több lapot értesít.
Balázsfalván, 1902. július hó 14-én.

Az elnökség:

Simonffy Alajos elnök. **Fleischmann Miksa** jegyző.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmért, sem alakjéért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

London, július 15. Az alsóházban Markham azt kérdezi, hogy kapott-e **Salisbury** *Kriegertől* táviratot, amelyet nem hoztak nyilvánosságra. A miniszterelnök tagadólag felelt.

Brüsszel, július 15. A *Reforme* jelenti Spaaból: A királyné állapota rosszabbodott. A királyné részt akart venni a mára tervezett ünnepségekben, de az utolsó pillanatban úgy intézkedtek, hogy az ünnepségek elmaradjanak.

Az angol király betegsége.

London, július 15. A király Cowesba ért anélkül, hogy fáradtságot mutatott volna. Már maga is nagy meglepődéssel beszélt állapotáról. Az időjárás nagyon kedvező a király gyógyulására.

Uj müncheni nuncius.

München, július 15. A müncheni pápai nunciatura megerősíti, hogy **Macchi** mostani braziliai inter-

nunciust müncheni nunciussá nevezték ki és hogy az új nuncius október elején foglalja el állását. Ugyane forrás szerint a müncheni nunciatura ideiglenes vezetője, **Nicotra** ugyanakkor el foglalta az első uditore állását a bécsi pápai nunciaturánál.

A német vámtarifa.

Berlin, július 15. A vámtarifa-bizottság ma a faárak fejezetét tárgyalta. A 614. tételben a kormány nyers épület-ára és hasznofára 6 márkás vámot javasol az eddigi 8 márkás helyett, a feldolgozott árá pedig az eddigi 10 márkás vámtartásért ajánlja. Több bizottsági tag a javasolt vámok leszállítását indítványozta. **Posadowski** miniszter okvetlenül szükségesnek tartja a magasabb vámot. Németországban — úgy mond — nagy területek vannak, amelyek nagyon alkalmasak volnának erdőgazdaságra, ha a fa nagyobb hasznót hozna. Így azonban például Posenben évekkel ezelőtt egész erdők rothadtak el, mert a kinestar nem tudta a fát olyan olcsón eladni, mint ahogy **Galicziából** hozták be a fát. A tételt végül a javaslat értelmében elfogadták.

Amerikai hajók Christianiában.

Christiania, július 15. Tegnap este egy amerikai hajóraj érkezett ide. A hajóraj az *Illinois* sorhajóból és a *San Francisco*, *Albany* és *Chicago* oirkálójajókból áll. Mikor a hajóraj a kikötőbe érkezett, az *Illinois* gőz-kormánykészüléke eltörtött, úgy hogy a hajó majdnem a parthoz ütődött. A gép ellengőzt adott. A hajó legénysége macskát akart eresztetni, de a vaslánc elszakadt. A hajó megnekedett, minek következtében kerek erősen megrongálódott. A behatoló vizet azonban kiszivattyúzták, úgy hogy a hajó ismét szabad lett. A szivattyúk folyton működnek, hogy a hajó a víz színén tarthassa magát. A sérült hajót csak **Göteborgban** vagy **Kopenhágában** lehet kijavítani.

A leánykereskedés ellen.

Páris, július 15. Ma délelőtt nyílt meg a külügyminiszteriumban **Delcassé** külügyminiszter elnöksége alatt a leánykereskedés megakadályozása tárgyában összehívott nemzetközi értekezlet. **Delcassé** külügyminiszter megnyitó beszédében elismeréssel emlékezett meg a londoni kongresszus kezdeményezőiről és azt mondta, hogy a mostani kongresszus értékes anyagot fog találni az 1892-iki londoni kongresszuson előterjesztett kívánásokban. A jelenlétűk társadalmi állásában biztos garanciát lát arra nézve, hogy feladatukat bizakodással és buzgalommal fogják végezni és hogy közös fáradozásaik nemsokára sikerrel járjanak. A miniszter végül a kormány nevében üdvözölte a kongresszus tagjait. A kongresszus tagjai tiszteletére a külügyminiszterium dejeuner adott.

A wüzburgi egyetem ügye.

München, július 15. A képviselőkamara ma folytatta a *közközlésügyi költségvetés* tárgyalását. **Geiger** (centrumpárti) Landmann közoktatásügyi miniszter szabadságolásra aul és azt mondja, hogy ez csak az első lépés, amely a miniszter végleges elbocsátásához vezet. A kamara többsége ebben elene irányított ütitést lát, mert a kultuszminisztert a szabadelvű kisebbségnek áldozták fel. A kamara emiatt aggodalmat táplál a jövőre nézve, különösen mert a *régen környezelében nincs barátja*. Szólv a kamara többsége nevében teljes bizalmatlanságot fejezi ki a kormány iránt, mert az említett aggodalmakat még fokozza az a tény, hogy Landmann kultuszminisztert miniszterársai cserben hagyták.

Bár **Craileheim** miniszterelnök azt válaszolja, hogy a kultuszminiszter a nagy megerőltetéssel és igazolomlól megbetegedett és maga kért szabadságot. Aki a kultuszminisztert ismeri, tudja, hogy beieg. A többi dologra nézve egyelőre még nem történt döntés. Anyi azonban bizonyos, hogy a miniszter esetleges visszalépése nem jelenti a miniszterium eddigi általános politikájának változását. Számolunk a parlament viszonyokkal, mondja a miniszterelnök, de nem azonosítjuk magunkat egyik vagy másik politikai párttal. A miniszter elbocsátása nem tekinthető tehát valamely párt ellen irányuló intézkedésnek. A kultuszminiszter maradásának kérdése merőben személyes kérdés. A miniszternek a kisebbség kedvéért leáldozásáról nem lehet szó, valamint arról sem, hogy a miniszter miniszterársai cserben hagyták. A wüzburgi egyetem dolgában tiz szenátor lemondó kérvényéről van szó, akik nincsenek közvetlenül alárendelve a miniszternek sőt a miniszter maga is alárendelt közege az önkormányzatnak. A dolgot tehát gondosan meg kell vizsgálni és nem szabad elhamarkodva dönteni.

Schädler (centrumpárti) keményen válaszol a miniszterelnöknek és azt mondja, hogy a miniszter úgy tesz, mintha semmit sem tudna. Holott világos, hogy a kultuszminiszter beadta lemondását, de még nem határoztak kérvénye fölött. Természetes, hogy a miniszterium nem azonosítja magát valamelyik párttal, de igenis eljuttatja a kisebbség ügyeit. A kultuszminiszternek csak azért kell távoznia, mert saját véleménye volt és hozzá mert nyulni az egyetemi tanács szent felségéhez.

Craileheim miniszterelnök csodálkozik azon a felfogáson, hogy a kultuszminiszter lemondása a többség ellen irányul. A miniszter ebben a kérdésben miniszterársai támogatják. A kabinetiroda befolyása a koronára szintén nem nagy, de semmiestre sem olyan nagy, amint **Geiger** állítja. Szólv nem monddta, hogy a kultuszminiszter beadta lemondó kérvényét, hanem csak a t, hogy esetleges lemondására nézve még semmitsem határoztak. Ha azonban a miniszter tényleg lemond, bizonyára nem a parlamenti bizalmatlansági szavazat lesz az oka.

Seytz (szociáldemokrata) azt mondja, hogy a centrum csak ágyúzik, de vonja le egyszerűen az ágyúzásnak a következményét és tagadja meg a költségtérítést. Így azonban csak neveltség teszi magát.

A szabadelvűpárti és a parasztszövetség szóno-
kainak felszólalása után a kamara abbahagyta e kérdés tárgyalását.

Közgazdasági táviratok.

Éeos, július 15. A Salm-sorsjegyek mai huzzásán a 42.000 koronás lönyereményt az 52.971 számú, a 4200 koronás második nyereményt a 63.372 számú és a 2100 koronás harmadik nyereményt a 40453. számú sorsjegy nyerte meg.

Pétervár, július 15. A pénzügyminiszterium lapja hosszabb cikket közöl ezzel a címmel: *A szindikátusok nemzetközi jelentősége és a pénzügyminiszterium jegyzéke*. A cikk a nemzetközi árk mesterséges le-
szorításával, mint a külföldi piacokon való verseny elhárítására vagy a belldöli piacok árának emelkedésére irányuló rendszabályok eredményével foglakozik, azután megvilágítja a kiviteli jutalmak és a szindikátusok kérdését és végül azt mondja:

A kiviteli jutalmazásának és a nemzetközi árk ebből folyó leszorításának kérdése mostanában a szindikátusok, trustok és karte ek tevékenységében találja sulypontját.

Időszerűnek látszik, hogy ezzel a nemzetközi szempontból árkos tevékenységgel foglalkozzunk, annál is inkább, mert közeledik a kereskedelmi szerződésnek lejáratainak ideje és e rendkívül fontos kérdés legközelebb megújítandó lesz. Vajon nem okos do og lesz-e, ha a szindikátusoknak ezt a hazai iparra káros oldalát szem előtt tartjuk és ha tudjuk, hogy a szindikátusok hatalmának fogva már most felvetjük a kérdést, hogy mekkora veszedelmet rejtenek magukban, mint államok az államban? Vajon okos dolog lesz-e ilyen körülmények között? Vajon hosszú időre állapítjuk meg a vámtételeket és ezáltal a szindikátusok lekiismeretlen versenyé ellen lehetséges egyetlen hatásos védőeszközünk alkalmazása tekintetében megkötjük kezünket és a hazai ipart teljesen kiszolgáltatassuk nekik? A szindikátusok működése általában ellenkezik a modern kereskedelmi szerződésnek szellemével, amelyeknek alapja a kulturnek szolidaritása. A 19-ik század elejéről és végéről való kereskedelmi szerződésnek szellemé nagyon eltér egymástól. Az utóbbiakban egész sor olyan paragrafus van, amely az ötüb-
bükben még ismeretlen s mely az ipar köcsönös védelmét célozza. Még a taritatételekben való engedelmények, melyek a do ut des-elvén alapulnak, köcsönösen határoznak az ártermelésnek és a termelés és kereskedelem feltételeinek gondos tanulmányozásán alapulnak. A legutóbb köitű szerződésben van még egy a kereskedelmi szerződésnek mostani fejlődését szintén jellemző szakasz, t. i. a kereskedelmi szerződésnek alkalmazása tekintetében lemerülő né. eteléréseknek választott bírság útján való eldöntésére vonatkozó megállapodás. A pénzügyminiszterium, a midőn a brüsszeli egyezményt aiant hatalmasságokhoz fordult jegyzékével, a *nemzetek szolidaritásának* elvét követi, amely egyike kulturánk legrészbb vívmányainak, lényeges érdekkérdéseket, amelyek sok államot érintenek, nemzetközi megegyezés útján kell megoldani. E tekintetben a pénzügyminiszterium jegyzéke gazdasági téren azoknak az elveknek az alkalmazása, amelyekben a car kezdeményezésére összehívott hágai konferencia határozatai alapulnak.

New-York, július 15. (Terménytásvé.) (Zárlat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 9 1/16 (9 1/16). Juliusra 8.70 (8.70). Októberre 7.86 (7.88). New-Orleansban helyben 9.— (9.—). — **Petroleum:** Stand white New-Yorkban 7.40 (7.40). Stand white Philadelphiasban 7.36 (7.36). Refined in Cases 8.60 (8.60). Credit Balances at Oil City 1.22 (1.22). — **Zsir:** Western steam 11.60 (11.70). Rohe és Brothers 11.80 (11.85). — **Tengeri irányzata gyenge.** — Juliusra 69 1/2 (71 1/2). Szeptemberre 63 1/2 (64 1/2). — Okt.-re — (—). — **Buza irányzata gyenge.** — Píros — (—) helyben 60 1/2 (61 1/2). Juliusra 60 1/2 (62.—). Szept.-re 77 1/2 (78 1/2). Okt.-re — (—). Dec.-re 77 1/2 (78 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). — **Kávé:** fair Rio 7. sz. 6 1/2 (6 1/2). Jul.-ra — 5.05 (5.15). októberre 5.10 (5.20). — **Liszt:** Spring Wheat clears 2.95 (3.—). — **Cukor:** 2.19 1/2 (2.19 1/2). — **On:** 26.77 (28.40). — **Rés:** 12 1/2 — 12.10. (11 1/2 — 12 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 15. (Terménytásvé.) (Zárlat.) Buza irányzata gyenge. — Juliusra 71 1/2 (71 1/2). — Szept.-re 73 1/2 (75.—). — **Tengeri irányzata gyenge.** Szept.-re 59 1/2 (61.—). — **Zsir:** Szept.-re 11.22 (11.42). — Okt.-re 10.90 (10.95). — **Szalonna short clear** 11.32 (11.32). — **Sertésús:** Szept.-re 18.62 (18.67). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Gyász az erdőn.

Sajtelmes árny hús leplevel takarva,
Hol útrú fára torkol a mező — —
Ó, én be sokszor is boljogtam arra! —
Fokszik kidőlvé két ifjú fenyő.

Míg állva tűzött a nap zöld fejűkre
Köztük kigyózza siklott egy kis ér,
De a keskeny víz fölött elterülő
Herradt ajkuk most végre összeér.

Vihar járt erre? Vagy talán akarta
Mentek együtt a kőzse cél felé?
S nyulánk testekkel dőlve az avarba
A hím feje így hullt a nő elé?

Nem kérdi senki — — és a levegőn át
Nem tör panaszhang, hogy halottja van;
Száz meg száz tücsök cripeli danáját,
S ezer virágzál nyílik gondtalan.

Ó erdő! mily szép itt e gyász s e pompa,
Ó erdő! csudás, szelős temető — —
Fűrészek fejjel egymáshoz hajolva
Megtalál mélyén két szerelmes fenyő ...

M. Kottas Aranka.

† A híres bukás. Villers-Cotterets francia városában a Dumas-jubileumon kívül volt még egy másik százéves jubileum. Ez az ünnepség Charles Albert Demoustiernek szentelt, aki szintén író volt, s bár szerényebb kaliberű, mint a nagy Dumas, ez mégis tudott róla, memoirjaiban megemlékezett személyéről, sőt azt is megírta, hogy földijének Lettres à Emilie sur la mythologie című művét kívülről tudta. Ez a Demoustier mindenfélt írt: regényt, lírát, epikai műveket, de legszebb sikereit a színpadon aratta. Csak hogy a sikerek mellett balsikerei is voltak, s Trois Fils című darabjának a bukása híres volt. A darab első és egyúttal utolsó előadásán Demoustier ott állt a földszinten, s hallgatta, amint a közönség pokoli módon fütyült és piszegett. Egyszer csak a szomszédja, egy fiatalember ezekkel a szavakkal fordul hozzá:

— Nincs önél véletlenül egy lyukas kulcs? Boldogtalan volnék, ha ezt a keserves tákolmányt úgy istenigazában ki nem ütyülhetném.

Demoustier mosolyogva vette elő a kulcsát és odaadta a fiatalembernek, aki valóságos dühvel esett neki és rémesen sipolt. Mikor aztán vége volt az előadásnak, Demoustier barátságosan így szólt a szomszédjához:

— Bocssáson meg uram, hogy így elrontottam az estjét. Én vagyok tudniillik annak a darabnak a szerzője, amelyet ön olyan hűvel kifütyült.

† Perák szultánjának elismerése. Perák szultánjának a fia jár voltaképpen az oxfordi egyetemem, s a szultán, úgy látszik, jó szülő, mert meglátogatta az egyetemem és beszélgetett a tanár urakkal, már amint ez szokás az életben. Az egyetem astán megtisztelte a magas vendéget, s rendezett a javára bankettet. A szultán ez alkalommal minden áron szeretetreméltó akart lenni, s valami nagyon hizelgő akarván mondani, egy maláji közmondással élt. Csak hogy fölőtte kétséges, hogy a tanár urak és a diák urak hizelgőnek találták-e ezt a közmondást, mert az ekképpen hangzott:

— Ha bölények között vagy, akkor üvölsz, mint a bölény, de ha juhok között vagy, akkor bégecs, mint a juh.

Mialatt a tanárok és a diákok elképedve töprengtek azon, hogy ugyan mi közük nekik ehhez a közmondáshoz, kapta magát a szultán és elismerését a következő mondással tetőzte be:

— Reményem, hogy a fiam megtanulta ez utóbbit Oxfordban.

† A nő szemel szempontból. Az angolok meseterek abban, hogy az emberi természeteket mindenféle mértékek szerint vizsgálják. Egy angol aztán legújabbban a szerint vizsgálta meg a női karaktert, hogy milyen zene iránt viselkedik különböző szeretettel. Az ő véleménye szerint Beethoven bémólói hűségesekek, kitartók, lelkiismeretesek, szóval a legnagyobb bizalmat kelthetik abban, akik a kezükért esengenek. Gyöngéd, a melabura hajlandó az a nő, aki Mendelssohnt kedveli, de praktikus, rendszeres, kitűnő gazdaszony az, aki Bachot tünteti ki érdeklődésével. A Chopin lelkes hívei mind szentimentálisak, abrándozók, regényesek. Azok, akik mindentéle dalokat és könnyű melodákat kedvelnek, elmaradt szellemi képességgel bírnak, korlátoltak. Az olyan asszony végül, aki a mindennapi zenéért, a zavaros, bravuros szerzeményekért rajong, az szív és fej nélkül való báb.

† A belpoklosság lényegéről. A tudomány mai állapontja szerint a lepra, vagyis belpoklosság szervi betegség, amely idült leolyásában okozója a bőr és nyálkahártyák, továbbá az idegek, csontok és különféle belső szervek megbetegedésének s kevés kivétellel sorvadás avagy a tüdő és vesék rögtönös megbetegedése folytán közvetlenül vagy közvetve halállal végződik. A betegségnek terméke a bőrnék csomóban a máj-, lép- és szem-mirigyekben, ritkán a vérben feltalálható leprabacillus s manapság e bacillusokat tekintik a lepra terjesztőjének, noha sem az állatokba történt beoltás, sem pedig Proehn (1868) kísérlete, aki nyolc embert oltott be lepra-bacillussal, vagy egy másik kísérlet, amikor elítelt oltatott be, nem eredményezte a megbetegedést. Általában nem ismeretes egyetlen egy eset sem, amelyben a lepra ragályozott volna. Ezek hosszu során át együttél-

házastársak, kiknek egyike belpoklos volt, nem fertőztette meg az egészségeset. Dr. Satz szerint Japánban az emberek a nagyobb lakosságú városokban tömegszállásokban közös takaró alatt alsznak meztelenül egymás mellett anélkül, hogy konstatalható lett volna a lepra-ragályozás. A kórházban a többi betegek között fekszenek a belpoklosok és soha egy ápolónő vagy beteg nem kapta meg a leprát. Tokióban egyik orvosa állandóan harminc leprás beteget kezel családjá körében. Együtt étkeznek, beszélgetnek, de egyikük sem lehet belpoklos. Ott nem hisz senki a lepra ragályosságában. Az összes tapasztalatok a mellett sőt: annak, hogy a lepra, ámbár nagyon valószínűleg bacillus okozza, mégsem vagy legfőbb egészen rendkívüli és ritka körülmények között átvihető betegség, Norvégiában csakis a szegénysorsu belpoklosokat kezelik kórházakban, a vagyonosabbak házi orvosiában részesültek s csakis hatóságí nyilvántartásba vételnek, úgy, mint nálunk a trachomások. A belpoklosság iránt való hajlandóság a klimatikus és földtani viszonyoktól függ, amelyek Magyarországon nem látszanak a leprára kedvezőknek, mert e betegség irodalmában csakis egyetlen eset fordult elő.

† Sajtók. Régi dolog, hogy Franciaország az inyenek házája. Sehol a világon nem köszítenek annyiféle levest, mártást és annyiféle sajtot, mint Franciaországban. Egy kimutatás szerint a köztársaság polgárai nem kevesebb, mint készszótventéle hazai sajt között válogathatnak szabadon a guszusuk szerint. A hány departement van Franciaország déli és nyugati részén, mindenütt egész csomó különböző ízű és nevű sajtot termelnek, sok olyat, amely meghódította a világot. A francia Gruy-sajtot Burgundia adja a kisebb igényű embereknek, a Roquefort-sajt szülőháza Aveyron vármegye, a Brie-sajtot Meaux városa mondja büszkén a maga szülőltjének. A leg-híresebb francia sajt a Brie, a Camembert, a Roquefort és a Pont-évoque-sajt Angliában jutott nagy népszerűsége, a Brie-t viszik még Brazíliába is. Ebből fogy a legtöbb Amerikában és jóként New-Yorkban is. Magyarországon a francia sajtok között a Roquefortnak és a Camembertnek van a legtöbb kedvelője.

† Golyva-óriás. Rendkívüli operációt végeztek nemrégiben Steyrben. Egy hatvannegy esztendő ember, Fischlauer Antal már régóta gyötört egy golyvaszerű daganat, amelynek 128 méter volt a terjedelme. Egyszer már végeztek rajta műtétet, de az nem vezetett eredményre. Az újabb operáció azonban sikerült. A kivágott résznek huszonkét kilogramm volt a súlya. Az óriási kinövészt preparálták és tanulmányok céljából eltették.

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev).

Írta: GORKIJ MAXIM.

(18)

A parton álló néptömeg egyetlen nagy fekete foltba olvadt össze, mely formátalanul, mozdulatlanul maradt egy helyben. Foma föl s alá kezdett járni a fedélzeten. A hatalmas gőzhajó taktóksra verte a hullámokat, gyorsan uszott s az erkőködéstől remegve, sóhajtozva tört a partok felé. Foma végigtekintett a víz hosszu, egyenes csíkján, melyet a hajó hasított s az a vad vágya támadt, hogy valamit összetörjön, szétteperjen vagy nekifeszítse mellé a folyónak s saját testével tartás föl a hullámokat.

— Igen, a sors! — mondta valaki a háta megett rekedtes, fáradt hangon.

A beszélőre nézett. Öreg, őszhajú ember volt, míg a társa, akihez beszélt, fiatalabb, nagy, fáradt szemekkel s fekete, hegyes szakállal. Nagy, csontos orra és sárgás, beesett arca Majakinra emlékeztette Fomát.

— A sors — ismételte az öreg s mosolygott. — A sors az élet fölött áll, mint ahogy a halász víz fölött: beledobja a horgot az emberek közé s az emberek éhesen kapkodnak a csalétek után ... hirtelen kirántja a horgot s az ember fickándozik rajta ... így van, kedvesem.

Foma lehunyta a szemét, mintha napsugár érte volna s miközben a fejével integetett, így szólt:

— Helyes! Nagyon helyes!

A két idegen ránézett az öreg barátságos mosolylyal, a fiatalabb elutasító pillantással. Foma zavarba jött, elpirult s félreállt s a sorsról és arról gondolkodott, hogy miért adott neki a sors ilyen asszonyt s miért vette el tőle most, mikor

annyi fájdalmat okoz neki. Es megértette, hogy a belsejében dúló érzés nem volt egyéb, mint a zádás a sors ellen, mely játékot üzött vele. Nagyon el volt kényeztetve, semhogy az első csöpp mérget, melyet az élet számára rendelt, nyugodtabban tudta volna ajkához emelni. Az egész uton nem aludt, az öreg ember szavaira gondolt s elkeseredését saját vérével táplálta.

Fomát Majakin fogadta, aki melléje tilt a kocsi s izgatott kérdéseire nyugodtan felelt, miközben zölds szemeivel egyre nézegetett:

— Apád elvesztette az esztét!

— Iszik?

— Még rosszabb ... egészen megbolondult. Érted meg ... egy asszony van nála.

— Nos? — kiáltotta Foma, aki e peroben Pelagójiára gondolt s szívében hirtelen nagy öröm ébredt.

— Belékapaszkodott és kiszipolyozza.

— Csöndes asszony?

— Ó? Csöndes ... mint a tűzvész. Hetven-öt ezer rubelt sinkofált ki az apád zsebéből.

— Ugy? Ki az asszony?

— Medinszkája Zsófia, az építész felesége.

— Istenem! Lehetséges volna ez? Hát ... lehetséges, hogy ez volna a szeretője? — kérdezte Foma halkán.

Majakin nevetséges arcot vágott s a meggyőződés hangján mondta:

— Elment az eszed, fiam. Isten úgy segéljen, hogy elment. Térj már magadhoz! Hatvanhárom-éves korában csak nem tart az ember szeretőket ... pláne ennyi pénzért. Mi jut eszedbe? No, ezt el kell mondanom Ignácnak.

Majakin hangosan nevetett, miközben kecseszakálla rezegni kezdett. Foma sokáig nem tudott tisztába jutni az öreggel, aki nagyon nyugtalan-kodott, szakgatottan beszélt, szitkozódott, köpködött. Végre kiderült, hogy Pavlovna Medinszkája Zsófia, a gazdag építész felesége, aki arról volt híres, hogy soha sem fáradt ki jótékony eszmék megvalósításában, arra birta Ignácot, hogy hetvenöt ezer rubelt adjon egy éjjeli menedékhely és

egy népkönyvtár alapítására. Ignác rögtön kifizette ezt az összeget és nagylelkűségéért az összes lapok nagy dicséret cikkeket írtak róla. Foma gyakran látta ezt az asszonyt az utcán s tudta róla, hogy egyike a város legszebb asszonyainak s hogy sok rosszat beszélnek róla.

— Ez az egész? — kiáltott Foma, mikor az öreg befejezte. — Sokkal rosszabbat gondoltam. — Te? Te gondoltál rosszat? — kiáltotta Majakin dühösen. — Semmit sem gondoltál, te tejtőlös száju!

— Miért fizedsz? — kérdezte Foma csodálkozva.

— Sok pénznek tartod te azt az összeget?

— Soknak.

— Igen?

— De apának van elég.

Majakin összeresztett, megvetően nézett a fura s gyenge hangon kérdezte tovább:

— Ezt te mondd?

— Én.

— Ez nem igaz. Ezt a te gyermekes ostobaságod mondta. Az én ostobaságom pedig, melyet az élet milliószor kipróbált már, azt mondja: Te még kölyök-kutya vagy, ráérsz olyan nagyon vastag hangon ugatni.

Fomát nagyon sértette a durva hang, melylyel Majakin beszélt. Uralkodott haragján, de határozott hangon mondta:

— Semmi oka sincs, hogy gorombáskodjék velem. Nem vagyok már gyermek.

— Nem? — mondta Majakin gunyosan. Foma fölpatant:

— Azt mondom, hogy kikérem magamnak ezt a hangot.

— Hm! Nagyon jó! Bocssáson meg! Majakin hallgatott. A kocsi most kanyarodott be az utcába s Majakin barátságosan így szólt:

— Mondd csak, fiam, kin köszörszölted így le a fogaidat?

— Ugy-e, élesek? — kérdezte Foma.

(Folytatás következik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

B. Ede. Kolosvár. 1. Ha jól meg akar tanulni németül, mindenesre valamely ausztriai területen állomásozó osztrák ezredhez helyeztesse át magát.

Kadét. 1. Annak a bizonylatnak a szövegét szívesen megküldik az ezred irodájából, ha levélben kéri. Jövedelme különben teljesen elegendő ahhoz, hogy a tartalékos tisztiragot megkapja.

U. Y. Olyan ösztöndíj ezidőszent nincs. De az összes főiskolákon vannak állami ösztöndíjak, amelyeket szegénysorsú főiskolai hallgatók, szorgalmas tanulók esetén a tanári kar ajánlására, megkaphatnak.

E. B. Szerencs. 1. Csak akkor mondhat véleményét, ha ezírárt kérdést intéznek hozzá. 2. Igen, kérheti, hogy véleménye jegyzőkönyvbe vétessék, de nem követheti. 3. Nem lehet ok a határozat megsemmisítésére.

B. H. kisasszony. Budapest. Levele dolgában szíveskedjék minket délután 5-7 óra között a szerkesztőségben meglátogatni.

K. V. Eger. A budapesti Franklin-Iséle cím és névjegyekben amely bizonyára megvan az egyesületnél is valamennyit megtalálhatja.

Ungvály. Mindenki joggal tarthat az elnevezésre igényt, akinek valamely általános műveltsége van.

217.105. sz. előzető. A nagyvárad rendőrségi hivatalban tessék tudakozódni utána.

K. M. Kisvárd. Magyarországon tudunkkal ilyen internátus csak Budapesten van.

László. Az országgyűlési képviselőt a nagyságos címzés illeti meg.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A fogyasztási szövetkezetek ellen. Pozsonyból jelentik: A kereskedelmi és iparkamara teljes ülése állást foglalt a fogyasztási szövetkezetek mostani szervezete, különösen a nekik adott kedvezmények, dohány- és italárutási engedélyek ellen.

A Magyar Petroleumiipar Részvénytársaság ma délelőtt tartotta XVIII. közgyűlését, amelyen elhatározták, hogy a múlt évről fennmaradt nyereség-átvitelből 4%-os osztalékot fizetnek.

A new-yorki tőzsde. New-Yorkból jelentik július 14-iki kelettel: A mai értéktőzsdén a szombati jó bankkimutatás és a biztató aratási kilátások nagy részvényt teremtettek gabonavasuti részvényekben.

Fizetéseptelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseptelenségeket jelenti: Burger Nettó-cég Budapest (Váci-körút), Acél Vilmos kereskedő Esztergom, Roth A. Gyula kereskedő Nagyvárad, Demetrovits D. kereskedő Fehérlételek, Reich M. és Társa-cég Budapest, Tomasiák Mária kereskedő Losenca.

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 89.- korona, áruban 89.60 korona. — Bécsben az irányzat szilárd. A kontingentált kész-árú 38.40 korona pénzben, 38.80 korona áruban.

Borjvásár. 1902. évi július hó 15-én. (A budapesti marhavásártól vásár-pénztár részvényár-ságától.) Felhajtás: Belöldi élő borju 780 drb, leölt borju — db, bécsi borju — db, — db, nő-vendékmárha 20 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Arjgyezések. — Belöldi élő borju I. rendű 70—80 l.-ig, kivétel —, II. rendű élő borjúk 54—68 l.-ig, I. kilónként, leölt borju I. r. — l.-ig, II. r. — l.-lől — l.-ig, kivét. — l.-ig, nővendékmárha — l.-lől — l.-ig, I. r. — l.-ig, középmínőségű — l.-ig, alárendelt — l.-ig, I. kilónként. Bárány élő — k., leölt bárány — k., kivételesen ár — k.-ig páronként. — Az üzlet vontatott, az árak változatlanok maradtak.

Sertésconszomvásár. (A székesfővárosi sertés-vásár és közvágóhid intézősége.) Július 15-én. Felhajtás: Zsirsertés, ugy mint Öreg I. rendű 360 kilogramm felül — darab, II. rendű 280—350 kilogramm 13 darab, kanló 3 darab, silány 24 darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 147 darab, közép 220—300 kilogramm 643 darab, könnyű 220 kilo-

grammig 118 darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen 1043 darab. Hussertés ugymint: nehéz 800 kilogramm felül — darab, könnyű 140—800 kilogramm 6 darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen 6 darab. Felhajtás összege 1049 darab. Előző napi maradvány 373 darab összesen 1422 darab. Eladott 1082 darab. Maradvány 390 darab. A vásár irányzata élénk. — Következő árak jegezetettek: Zsirsertés: Öreg I. rendű 360 kilogramm felül — fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 80—85 fillérig, kanló — fillérig, silány 60—64 fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 90—94 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 88—94 fillérg, fiatal könnyű 220 kilogramm 72—86 fillérg, süldő — fillérg, malac — fillérg. Hussertés: Nehéz 800 kilogramm felül — fillérg, könnyű 140—800 kilogramm — fillérg, süldő — fillérg, malac 40 kilogramm — fillérg, kilogrammonként elősúlyban.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásároknakban ma megtartott sertésvásárra bejelentettek 9725 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak 3691 darab fiatal sertést, 5884 darab magyar hizott sertést és — darab nehéz sertést. Összesen 9425 darabot.

Az irányzat élénk volt. Jegyzések: klgr.-kint élő sulyban (a fogyasztási adó nem számítva). Első rendű sertés 103—105 fillér, kivételesen 106 fillér közép minőségű 92—101 fillér, könnyű sertés 86—90 fillér, fiatal sertés — fillér, süldő 76—98 fillér.

A budapesti gabonátőzsde.

Budapest, július 15.

Nyugodt üzletmenet mellett 8000 métermássa buza került forgalomba 10 fillérrel alacsonyabb áron.

Uj rozsban kész szállításra élénk volt a kereslet.

Más gabonafélékben változatlanok maradtak az árak.

Eladottot:

Buza (6). Tiszavideki: 250 mm. 79 k. 8 K. 75 f., 150 mm. 80-6 k. 8 K. 62 1/2 l., 500 mm. 79 k. 8 K. 70 l., 100 mm. 79 k. 8 K. 62 1/2 l., 150 mm. 79 k. 8 K. 62 1/2 l., 150 mm. 80-6 k. 8 K. 62 1/2 f., 300 mm. 77 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 78-6 k. 8 K. 60 f.

Hódmező-Vásárhelyi: 1000 mm. 77 k. 8 K. 40 f.

Bánsági: 500 mm. 76 k. 8 K. 25 f.

Baktárvári: 500 mm. 77-6 k. 8 K. 35 f., 2400 76 k. 7 K. 90 f.

Uj buza. Tiszavideki: 400 mm. 82 k. 8 K. 02 1/2 f., 300 mm. 82 k. 8 K. 02 1/2 f. júliusi szállításra. 250 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 1000 mm. 77 k. 7 K. 70 f. júliusi szállításra.

Más három hónapra.

Rosz. Uj árú: 200 mm. 6 K. 60 f., 150 mm. 6 K. 60 l., 100 mm. 6 K. 60 l., középszűzítés mellett, par. azonnali szállításra.

Arpa. Uj árú: 1000 mm. 5 K. 25 f. szeptember-októberi szállításra, 1000 mm. 5 K. 25 f., 5000 mm. 5 K. 15 f. mindkettő augusztus-szeptemberi szállításra mind három hónapra.

Zab. O árú: 100 mm. 6 K. 95 f., 100 mm. 6 K. 50 f., 200 mm. 6 K. 37 1/2 l., 100 mm. 6 K. 35 f., 100 mm. 6 K. 80 f., 150 mm. 6 K. 22 1/2 f., 200 mm. 6 K. 25 f., 100 mm. 6 K. 15 f.

Repece. (Káposzta): 100 mm. 10 K. 50 f., ab. Budapest, 100 mm. 10 K. 25 f., 200 mm. 10 K. 40 f., 150 mm. 10 K. 40 f., 300 mm. 10 K. 30 f., 100 mm. 10 K. 30 f. parításra.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns: B u z a, Kiló, K-lől, K-ig, Kiló, K-lől, K-ig. Rows include Tiszavideki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bánsági, Bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonafélék, Kiló, K-lől, K-ig. Rows include Ross, Arpa, Zab, Tengeri, Repece, Káposzta.

A határidőszeli folyamán a következő kötések történtek: Októberi buza 1902. : 6.96—6.98—6.98—6.95—6.94, Áprilisi buza 1903. : 7.25—7.28—7.28—7.26, Októberi rozs 1902. : 5.95—5.98—5.97—5.95, Októberi zab 1902. : 5.18—5.22

Aug. tengeri 1902. : 4.88—4.90, Májusi tengeri 1903. : 4.81—4.85—4.84, Augusztusi reepe 1902. : —

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns: Month, Price range. Rows include Októberi buza 1902., Áprilisi buza 1903., Októberi rozs 1902., Októberi zab 1902., Augusztusi tengeri 1902., Májusi tengeri 1903., Augusztusi reepe 1902.

Délután fél 5 órák zárul:

Table with columns: Month, Price range. Rows include Buza októberre 1902., Áprilisi buza 1903., Októberi rozs 1902., Októberi zab 1902., Augusztusi tengeri 1902., Májusi tengeri 1903., Augusztusi reepe 1902.

A budapesti értéktőzsde.

Az arbitrage vételei és helyi fedezésekre az előtőzsde folyamán magasabb árfolyamok jöttek elő, olyannyira, hogy még a helyi értékek is figyelemben részesítettek.

Délben az üzlet csendesebb irányzatot tanúsított, az alapirányzat azonban kedvező maradt.

Előtőzsde. Osztrák hitelrészvény 682.—684.25. Magyar Hitelezés 710.25—712.—. Leszámitolóbank részvény 451.—455.—. Jelzálogbank részvény 467.—467.50. Rimamurányi részvény 497.—497.50. Államvasuti részvény 699.75—700.50. Városi villamosvasut részvény 311.—. Közúti Vaspálya részvény 614.—620.—. korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Magyar Hitelbankrészvény 711.75.—713.—. Jelzálogbank részvény 467.—. Leszámitolóbank részvény 453.50—455.—. Osztrák hitelrészvény 683.50—684.25. Kereskedelmi bank részvény 2524.—2534.—. Salgótarjáni közszínháza részvény 617.—. Rimamurányi Vasmű részvény 498.50. Közúti Vaspálya-részvény 620.—620.50. Városi Villamos Vasut részvény 311.—311.60. Déli vasut részvény 67.—67.50. Államvasuti részvény 700.—701.25. Magyar Villamos-sági részvény 250.—. korona.

A 4 órai zárólatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 682.—. Magyar hitelrészvény 711.25. Leszámitoló 453.—. Rimamurányi vasmű-részvény 493.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 699.—. Közúti vasut 620.—. Villamos vasut 811.—. korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a termény-üzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 46.—54.—. korona, vörös aprószemű 35.—40.—. korona, vörös erdőlyi —. korona, vörös bánási —. korona, középszemű 42.—46.—. korona, nagyszemű 48.—52.—. korona. Disznószőr: budapesti 69.50—70.—. korona, vidéki —. korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki —. korona, városi 4 darabos 60.—60.—. korona, 3 darabos 62.—62.—. korona, lüszölt —. korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —. korona, 120 darabos —. korona, 100 darabos —. korona, 85 darabos —. korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség —. korona, 100 darabos —. korona, 85 darabos —. korona, Szilva: sláviai —. korona, szerbiai —. korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, július 15. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) Az a körülmény, hogy a magyar földmiveltésügyi minisztérium újabb tőpót adott az optimizmusnak, további leadásokra adott okot. A határidőüzletben is mindjobban előtérbe léptek, bár az üzlet szűk korlátok között mozogott. Így aztán néhány edezés is történt. Buza ószre 7.23—7.29, rozs ószre 6.29—6.28—6.33, zab ószre 5.56—5.57, tengeri július-augusztusra 5.19, tengeri szeptember-októberre 5.29—5.30 reepe szeptember-októberre 10.90—10.11, korona. Zárólatkor buza ószre 7.16, rozs ószre 6.23, zab ószre 5.54, tengeri július-augusztusra 5.15.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén szilárd volt a hangulat. A déli tőzsdén kicsiny volt a forgalom. Zárólat tartott.

Bécs, július 15. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2-os aranyárjárdék 121.45. Izzasi és szegedi kölcsoú sorjegy 163.25. Magyar vasuti kölcsoú ezüstben 100.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.—. Magyar leszámitoló-és pénzfárlóbank 453.—. Rimamurányi vasműrészvény 495.—. Magyar koronárjárdék 97.90. 4 1/2-os Magyar földtetherm. kötvény 97.65. Magyar hitelbank részvény 712.—. Magyar nyerevény kölcsoú sorjegy 206.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény 376.—. Magyar keresk. bank —.—. Magyar okukorpar 1347. Bécs, július 15. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/2-os papírjárdék 101.75. 4 1/2-os osztr. aranyjárdék 121.30. 1860-os sorjegy 153.25. Osztrák hitelsorjegy 434.—. Angol-osztrák bank —.—. Bécsi bankjegyet 454.—. Osztrák-magyar

bank 1601. Déli vasút 67.75. Dunagőzhajózás részvény 918.—. Dohányrészvény 293.—. Császári és királyi arany 11.30. Német bankváltók 117.20. 4 2/3%-os ezüst járadék 101.62. Osztrák koronajáradék 99.65. 1864-iki sorsjegy 212.—. Osztrák lőpóteher részvény 682.50. Unionbank 535.—. Osztrák Länderbank 418.50. Osztrák-magyar államvasút 699.25. Elbavölgyi vasút 450.—. Alpeji bányarészvény 402.—. 20 irak arany 18.06. Londoni váltóár 230.90 Bécsi Iramway Ltt B.—. Bécsi Iramway Ltt A.—. Lipót korbó 375.—. Az irányzat nyugodt.

Becs, július 15. (A Budapesti Napló tudósítójának telefontelepítése.) A délutáni magánforgalomban a sziarikot a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 681.75. Magyar hitelrészvény 712.50. Angol-Osztrák bank 273.50. Bécsi bank-egyesület 454.50. Union bank 535.50. Länderbank 419.—. Osztrák-magyar államvasút részvény 698.75. Déli vasút 68.25. Elbavölgyi vasút 450.25. Eszaknyugati vasút részvény —. Dohányrészvény 294.—. Rimakarányi vasút 496.—. Alpeji bányarészvény 402.—. Másusi járadék 101.75. Magyar korona járadék 97.90. Török sorsjegyek 101.50. Német birodalmi márká 117.20.—. 23. Napoleon'or 19.05.

Külföldi értektőzsde.

Berlin, július 15. (Tőzsdei tudósítás.) A külföldi tőzsdék, különösen a londoni bányapiac kedvező irányzatúra, a pénz olcsóságára, kedvező aratási kilátásokra és a vasipari piaci viszonyainak javulására valló jelenségekre a mai tőzsdén szilárd és biztató volt a hangulat. Az üzlet szűk keretben mozgott. Kohó- és bányarészvények emelkedtek. Bauok is javultak, különösen hitelrészvények Bécsre. Járadékok zörláradak, török sorsjegyek a minisztertanácsnak az államad-és adók egyesítése tárgyában hozott határozatára emelkedtek. Vasutak jól tartották magukat. Magánkamattal 1 1/2%.

Berlin, július 15. (Zárlati.) 4 2/3%-os papírjáradék 101.90. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék —. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajáradék 98.40. Osztrák-magyar állam-vasút 149.90. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasúti beruházási kölcsön 100.25. Alpeji bányarészvény —. Disconto-Commandit 184.90. Aitalnos villa-mossági Edison 170.25. Gelsenkircheni 169.90. Laura-kohó 200.60. 4 2/3%-os ezüstjáradék 101.90. 4 1/2%-os magyar arany- járadék 102.25. Osztrák hitelrészvény 214.75. Déli vasút 18.—. Károlyi Lajos vasút —. Orosz bankjegyek 216.25. 4 1/2%-os új orosz kölcsön —. Török dohányrészvény —. Osztrák járadék 103.25. Magyar hitelbank —. Dynamit Trusi 174.50. Harpeni 169.80. Az irányzat szilárd.

Berlin, július 15. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom: 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 102.25. Magyar koronajáradék 98.30. Osztrák hitelrészvény 214.40. Osztrák-magyar államvasút 149.75. Déli vasút 17.90. Eszaknyugati vasút —. Elbavölgyi vasút —. Orosz bank- jegy kézpénz 216.20. Buschlehradi —. Orosz bankjegy —. (Ullimo.) Lombard —.

Páris, július 15. (Zárlati.) Osztrák-magyar állam-vasút —. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 104.25. Osztrák Länderbank 445.—. 3 1/2%-os francia járadék 101.27. Ottomán- bank 561.—. 3 1/2%-os francia járadék 102.57. Alpeji banya- részvény —. Déli vasút 85.—. 4 1/2%-os magyar arany- járadék 103.20. Párisi bankrészvény 1027.—. Olasz járadék 162.—. Francia föltérési járadék —. Osztrák földbitel- intézeti részvény —. Török dohányrészvény 323.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, július 15. (Zárlati.) 4 2/3%-os papír- járadék 101.90. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 103.45. Magyar koronajáradék 98.40. Osztrák-magyar bank 114.25. Déli vasút 17.90. Elbavölgyi vasút 113.—. Londoni váltóár 204.75. Bécsi bankjegyesület 115.—. Villamos részvény 124.—. 3 1/2%-os magyar aranykölcsön 87.50. 4 2/3%-os ezüstjáradék 101.80. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 102.45. Osztrák hitelrészvény 215.—. Osztrák-magyar államvasút 150.30. Eszaknyugati vasút 114.40. Bécsi váltóár 852.83. Párisi váltóár 813.63. Uno bank —. Alpeji bányarészvény 201.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, július 15. (A Budapesti Napló tudó- sítójának távirata.) Aróviamok januára. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 214.50. Német bank —. Disconto 185.10. Berlini kereskedelmi bank —. Gelsenkircheni 170.40. Harpeni 170.10. Laura-kohó 199.70. Olasz járadék —. Az irányzat szilárd.

Hamburg, július 15. (Zárlati.) 4 2/3%-os ezüst- járadék 101.85. 1880. sorsjegy 153.75. Déli vasút 17.70. 4 1/2%-os

osztrák aranyjáradék 103.25. Osztrák hitelrészvény 214.50. Osztrák-magyar államvasút 149.75. Olasz járadék 103.—. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 102.40. Az irányzat nyugodt.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Július 15. a sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyarországi sorrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) 100—104 fillérg. Oreg közep (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 109—110 fillérg. Fialat közep (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 108—109 fillérg. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 108—108 fillérg. II. Magyarországi sorrendű: Nehéz (páronként 230 kilogramm feletti súlyban) — fillérg. Közép (páronként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) — fillérg. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. IV. Romániai eredetű (Stacchi). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm feletti súlyban) 108—111 fillérg. Közép (páronként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 108—110 fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 106—108 fillérg.

Számla-összesítés szám 1902. június 13. napján volt készlet 45.026 darab. — 1902. július 14. napján teljhaj- tott 104 darab. 1902. július 14 napján elszállított 568 darab. 1902. július 15. napjára maradt készletben 44.651 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Július 15. —

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Anhalt Lajos breznóbányai állami polgári iskola helyettes tanítót ugyanezen iskolához a XI. felsőbb osztályba segédintővé; a pénzügyminiszter Mesterházy Nagy Gyula szőlésgazdálkodási adóhivatali gyakorlatot a magyarórári adóhivatalhoz adóhivatali tisztte, Gissy József pénzügyi számgyakorlatot a győri pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez ideiglenes minőségű számtisztú és Karsay Sándor djtalan pénzügyi számgyakorlatot a komáromi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez segélydiás pénzügyi számgyakorlatú; a kassai kir. főügyész a kassai törvényszéki fogházhoz őrmesterre Gröschner Mihály zombori lakos igazolvánnyal bíró altisztet; a brassói törvényszék elnöke Aczél Ferenc kulturmérnöki hivatalosloigát a vezetése alatt álló törvény- székhez III-ad osztályú hivatalosloigát nevezte ki.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisz- ter dr. Illés József m. kir. igazságügyminiszteri fogalmatörvény a budapesti tv. egyetemen a magyar alkotmány és jogtör- ténetből egyetemi magántanárá történő kinevezését jóváhagyta és a nevezettet ezen minőségében megerősítette.

Általános. Molnár Aladár alsókubáni állami felső ke- reskedelmi iskola tanárt a fumesi állami felső kereskedelmi iskolához, Nikell Irma beregszászi állami polgári leányiskolai rendes tanítónőt a győri állami polgári iskolához helyezte át. Névváltoztatás. Groszmann Antal kegyesrendi tanár rózsahegyi lakos családi nevének Gombosra, Sumakker Viktor a budapesti közigazgatási tanfolyam halgatója Borbélyra kért átváltoztatást a belügyminiszter megengedte.

Pályázat. A zrágrbi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétségű pénzügyi számtisztú állásra, — a pozsonyi posta- és táviratigazgatóság részére emelendő kétfelmeletes épület terveinek elszéltetésére, — az eperjesi adóhivatalnál adóztási állásra pályázat hirdettetik.

Napirend.

Naptár: Szerda, július 16. — Római katolikus: Karm h. B.-A. — Protestáns: Ruth. — Görög-ország: (július 9.) Jáéint vi. — Zsidó: Tham. 11. — Nap kéli: 4 óra 4 perckor. — Nyuszák: 7 óra 36 perckor. — Hold kéli: 4 óra 59 perckor délután. — Nyuszák: 12 óra 43 perckor éjjel.

A miniszterek nem fogadjak. Nemzeti Szalon állandó kiállítása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 óráig este 7-ig. Belépődíj 50 fillér. Nemzeti Múzeum. Képtár és néprajzi kiállítás (Csillag- utca 15. sz. a.). Nyitva van délelőtt 9 óráttól délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíj mellett tekinthetők meg. Országos Képtár az Akadémiában délelőtt 9—1 óig. Iparművészeti Múzeum nyitva délelőtt 9—1 óig. Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—1 óig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-10 l óráig. A Földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) d. e. 10-10 l óráig. Közelkedési Múzeum a Városligetben nyitva d. e. 9-10 l óráig és délután 2—6 óráig. Szabadalmi Intézet (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig. Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sölyom-utca sar- kán, reggel 8 óráttól este 6-ig. Egyetemi füvészkert az Üllői-uton délelőtt 7 óráttól 12 óráig és d. n. 2 óráttól 7 óráig. Alakert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereske- delmi szakkönyvtár és keleti miniatúr: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-10 l délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténet- gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az utt levételezőség arustásokat is eszközöl) a Városligeti ipar- csarnokban nyitva: délelőtt 9 óráttól 12 óráig és délután 3 óráttól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi helye: vezetősege (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci- körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, július 15.

Közép- és Nyugat-Európát magas levegőnyomás borítja, az alacsony nyomás pedig Oroszország felett van. Európában az idő meleg és száraz; zivatarokat jelen- tettek Franciaországból. Hazánkban az idő tulnyomóan száraz volt, kevés és az északielt határmegyékben esett; a hőmérséklet főleg nyugaton emelkedett. Kiküldés: További hőemelkedéssel tulnyomóan száraz idő várható, helyenkint zivataros esőkkel.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Duna, Buda, etc.), date (Jul. 14, 15), and water level (m. t. e.).

Advertisement for 'SPECIALISTA' orthopedic treatments. Includes an illustration of a man in a corset and text describing various ailments and treatments.

Advertisement for 'BUTOR' (kőszöntő) featuring 'FUCHS BODOG' and 'BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRÚT 26.'.

Advertisement for 'Dr. CZINCZÁR J.' focusing on 'Titkos betegségek szakorvosa' (Secret diseases specialist).

Advertisement for 'A 16022. számú' (Number 16022) regarding 'Berendezés segélytemű gézgépeknek csekély nyomású gázfejlesztőkkel való kapcsolására'.

Advertisement for 'TITKOS BETEGSÉGEKET' (Secret diseases) listing various ailments and treatments.

Advertisement for 'GUMMI' (Rubber) and 'Magyar Orvosi Múszertárban' (Hungarian Medical Instrument Store).

Advertisement for 'Dr. Garai Antal' (Dr. Antal Garai) listing various medical services and treatments.

